

GLASCI BELUPO

KOPRIVNICA, OŽUJAK 2021.

BROJ 245

Prim. dr. sc. MARIJA BUBAŠ, dr. med., POMOĆNICA RAVNATELJA HRVATSKOG
ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVTSVO

DO KRAJA TRAVNJA
NAJAVLJENO JE VIŠE
OD POLA MILIJUNA¹⁸
NOVIH DOZA CJEPIVA

NEOFEN r

Nova i unaprijeđ

Neofen neo-forte sadrži ibuprofen. Za oralnu primjenu. Prije u uputu o lijeku, a o rizicima i nuspojavama upitajte svog liječni

neo-forte

stena formulacija

upotrebe pažljivo pročitajte
ka ili ljekarnika.

 BELUPO

The BELUPO logo consists of a stylized lowercase 'b' inside a square frame, followed by the word 'BELUPO' in a bold, sans-serif font.

SADRŽAJ

BELUPO POSLOVNA KRONIKA

- 6 PODRAVKA, BELUPO I MIRNA POVEĆAVAJU PRIMANJA RADNIKA I U TO ULAŽU 21 MILIJUN KUNA

- 7 RAZGOVOR S MAJOM KLJUN, DIREKTORICOM COMPANYWALL BUSINESS - BELUPU DIGITALNI CERTIFIKAT BONITETNE IZVRSNOSTI AA+

- 8 ŠTO NAS OČEKUJE U NOVOM ZAKONU O RADU- ZAKON TREBA OMOGUĆITI POSLODAVCIMA DA GRADE KULTURU ODGOVORNOSTI I PRODUKTIVNOSTI

PRESS

- 9 REDIZAJNIRAN BELUPOV PORTAL ZDRAVOBUDI.HR
10 POVLAČENJE BELUPOVA LIJEKA IZ PROMETA IZAZVALO JE ZANIMANJE JAVNOSTI - NEMA RIZIKA ZA ZDRAVLJE PACIJENATA
10 POVODOM USKrsa - DAR U NARAVI VRIJEDAN 600.00 KN

BELUPO ZDRAVLJE

- 11 ASTRAZENECA JE SIGURNO I UČINKOVITO CIJEPIVO
LIJEČNIČKI KUTAK
13 Dr. IVO BELAN: SRČANI INFARKT MOŽE SE SPRIJEĆITI

- 14 IVAN BAREŠIĆ, mr. pharm., MBA, POMOĆNIK RAVNATELJA LJEKARNI DELTIS PHARM: LJEKARNE I ZBRINJAVANJE FARMACEUTSKOG OTPADA

PSIHOLOGIJA U KOMPANIJI

- 15 Dr. IVO BELAN: KAKO IZGRADITI MEĐULJUDSKE ODNOSE ZA USPJEŠNU KARIJERU

BELUPO ZDRAVLJE

- 16 TATJANA VUCELIĆ mag.pharm: KAKO UBLAŽITI BOL I SMANJITI POVIŠENU TJELESNU TEMPERATURU

INTERVJU

- 18 Prim. dr. sc. MARIJA BUBAŠ, dr. med. POMOĆNICA RAVNATELJA HRVATSKOG ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO: DO KRAJA TRAVNJA NAJAVLJENO JE VIŠE OD POLA MILIJUNA NOVIH DOZA CJEPIVA

AKTUALNO

- 21 BELUPO SUDJELOVAO NA TJEDNU KARIJERA SVEUČILIŠTA SJEVER
22 "ULOGA I MJESTO NOVE FIKSNE KOMBINACIJE ROSUVASTATINA I ACETILSALICILATNE KISELINE"
22 RAZGOVOR S BOJANOM PREMUŽIĆEM, mag. ing. traff., VODITELJEM PROJEKTA TRANSFORMACIJE: PROGRAM TRANSFORMACIJE I OPTIMIZACIJE PROCESA JE USKLAĐEN SA STRATEGIJOM BELUPA

BELUPOVE ORGANIZACIJSKE CJELINE

- 24 PREDSTAVLJAMO - SLUŽBA MARKETINGA UNUTAR TRŽIŠTA RH: TIM MLADOSTI I ISKUSTVA USPJEŠNO OSTVARUJE POSTAVLJENE CILJEVE

MEDICINA I BIZNIS

- 25 Dr. IVO BELAN: NOVOSTI IZ ORALNOG ZDRAVLJA

BELUPO KLUB

- 26 RAZGOVOR S mag. DRAŽENOM HUZJAKOM, RUKOVODITELJEM STABILNOSTI U SEKTORU KONTROLE KVALITETE, dipl. ing. BIOTEHNOLOGIJE: VAŽNOST PRAĆENJA STABILNOSTI LIJEKA U FARMACEUTSKOJ INDUSTRIJI

- 28 U RAZGOVORU SA DAMIROM BIJAČOM, VODITELJEM TIMA ZA PORTFELJ U BELUPU, SAZNALI SMO KAKO IZGLEDA PUT OD IDEJE DO NOVOG PROIZVODA U PORTFELJU BELUPA

- 29 RAZGOVOR S ZORICOM ZUJIĆ ŽERAVICA dipl. oec., KOORDINATORICOM ZA MEĐUNARODNA TRŽIŠTA: POVJERENJE JE JEDAN OD NAJDRAGOCJENIJIH DAROVA KOJE DAJEMO ILI PRIMAMO

- 30 TATJANA VUCELIĆ, mag. pharm.: VOLONTIRANJE - VRIJEDNOST DAVANJA

IMPRESSUM

GLASIO
BELUPO

ISSN: 13312286 - Izdavač: BELUPO d.d. - Lijekovi i kozmetika - Ulica Danica 5 - 48000 Koprivnica

- www.belupo.hr - www.zdravobudi.hr - www.belupo.com - E-mail: public.relations@belupo.hr

- Glavna i odgovorna urednica: Snježana Foschio-Bartol - Uredništvo: Andreja Pavičić, Maja Dijanošić, Lidija Turkalj, Ivo Belan

- Lektura: Sanja Sabljar - Grafička priprema i dizajn: Gens94 d.o.o.

- Redakcija: I Savica 36, 10000 Zagreb - Telefon: 01 2481 201; Fax: 01 2371 411

Dubravka Tenšek,
pobjednica je nagradne igre
Odgovori i poklon ponesi

Dubravka Tenšek, pobjednica je nagradne igre Odgovori i poklon ponesi.

Dubravka Tenšek, tajnica je Uprave i pobjednica nagradne igre Odgovori i poklon ponesi. Uredništvo Glasila izvuklo je sretnu dobitniku koja je zadovoljila sve potrebne uvjete u nagradnoj igri. Kolegica Tenšek točno je odgovorila i u zadanom roku poslao odgovor na nagradno pitanje: "Koji rođendan, ove godine, slavi sektor Upravljanje kvalitetom?", a odgovor glasi: Sektor Upravljanja kvalitetom ove godine slavi 10. rođendan."

Odgovor se mogao pronaći u prošlom broju Glasila, na str. 26, u tekstu s nazivom "Predstavljamo sektor Upravljanje kvalitetom". Čestitamo pobjednici nagradnog natječaja, a ostalim natjecateljima zahvaljujemo na sudjelovanju i želimo puno uspjeha u sljedećim nagradnim igrama.

Odgovorite točno na nagradno pitanje i osvojite Podravkin poklon-paket. Točan odgovor pošaljite do 20. travnja 2021. na adresu uredništva public.relations@belupo.hr ili na adresu Danica 5, 48000 Koprivnica, s naznakom Nagradna igra. U sljedećem broju Glasila Belupa bit će objavljeno ime dobitnika/dobitnice poklon paketa.

ODGOVORI I POKLON PONESI

NAGRADNA IGRA

NOVO NAGRADNO PITANJE:

KOLIKO ZAPOSLENIKA RADI
U SLUŽBI MARKETINGA
UNUTAR TRŽIŠTA RH?

UVODNIK

Poštovane čitateljice i čitatelji,

dobro došli u još jedno online izdanje Glasila Belupa. Vjerujemo da ste već navikli pratiti nas u ovakvom obliku i da vam je kvaliteta čitanja istovjetna onom tiskanom. Ako smo nešto naučili u ovoj pandemijskoj godini, naučili smo biti fleksibilni, inovativni, neformalni, solidarni i humani. Vjerovali smo i vjerujemo struci – epidemiologima, infektologima, pulmolozima.... Vjerujemo liječnicima i farmaceutima, vjerujemo i seizmolozima. Jedino je preostalo pitanje, koliko i kako vjerujemo sebi. I zato je upravo ovo doba trajno izmijenjenih navika, želja i ciljeva idealno da ponovno malo više vjerujemo sebi.

Jer, mudrosti nisu komplikirane. Ali mi jesmo. Dobro je, stoga, tu i tamo odbaciti žaljenje oko stvari koje u životu još nismo napravili. Jer nas upravo ta spoznaja potiče na akciju. Svi s vremenom na vrijeme požalimo što nismo odabrali drugi posao, boljeg partnera, drugi grad. I svi smo svjesni da tako možemo do unedogled. Zapravo često, neka od postignuća koja ostvarimo pokažu nam da nisu bila vrijedna toliko čekanja i čežnje. Zato svakih par godina nije naodmet napraviti inventuru onoga što si zamjeramo i što bismo željeli. Ljudi više žale za onim što nisu uspjeli ostvariti, nego su radosni zbog onoga što jesu. To je jednostavno u ljudskoj prirodi i upravo zato nikada nije kasno za barem mali dio sna.

Važno je to osvijestiti upravo sada. Sada kada svi unutar sebe tražimo oslonce, na koje ćemo osloniti svoju ranjivost. Tražimo vrijeme u kojem nas neće dotaknuti ni potres, ni korona, ni lažne vijesti. Vrijeme u kojem ćemo se pripremiti za povratak životu, nakon ove teške i zahtjevne godine. Želimo vam da ostanete zdravi, da kao i dosad drugima dajete najbolji dio sebe, da se uskladite s ritmom želja i mogućnosti.

Zaronite u stranice pred vama, dragi naši čitatelji i prepoznajte trenutak u kojem jače no ikad možemo osvijestiti da nitko od nas nema beskrajno puno vremena. Onoliko koliko ga imamo, želimo ispuniti srčanim i strasnim stvarima. Zar ne?

Vaša,
Snježana Foschio-Bartol,
Glavna i odgovorna urednica

POVEĆANJE PRIMANJA RADNIKA ČIJA PRIMJENA ZAPOČINJE 1. TRAVNJA OVE GODINE

Podravka, Belupo i Mirna povećavaju primanja radnika i u to ulažu 21 milijun kuna

OSOBNO MI JE NAJAVAŽNIJE DA OVE PROMJENE DONOSE NAJVEĆE POVEĆANJE PRIMANJA ZA RADNIKE KOJI SU DO SADA BILI NAJMANJE PLAĆENI KAKO NITKO U PODRAVCI NE BI ZARAĐIVAO PLAĆU MANJU OD MINIMALNE

Uprave Podravke, Belupa i Mirne sredinom ožujka, donijele su paket mjera za unapređenje statusa i položaja radnika. Riječ je o nizu mjera koje su usmjerene na povećanje primanja radnika čija primjena započinje 1. travnja ove godine.

Tako je odlučeno da će dosadašnji najniži koeficijenti složenosti poslova za radnike u Podravki d.d., Belupu d.d. i Mirni d.d. biti povećani na 1,87 čime će biti obuhvaćeno gotovo 520 radnika.

"Osobno mi je najvažnije da ove promjene donose najveće povećanje primanja za radnike koji su do sada bili najmanje plaćeni kako nitko u Podravci ne bi zarađivao plaću manju od minimalne. Vjerujem da ćemo u slučaju dobrih poslovnih rezultata biti u

mogućnosti razgovarati i o dalnjim iskoracima." – istaknula je predsjednica Uprave Podravke Martina Dalić nakon donošenja odluka usmjerenih na poboljšanje prava radnika.

Dodatno, do sredine travnja, svim radnicima Podravke d.d., Belupa d.d. i Mirne d.d. biti će isplaćena i jednokratna nagrada u iznosu do 1.250 kn neto za ostvarene rezultate poslovanja u 2020. godini.

Kroz spomenute mjere u unapređivanje prava radnika uložit će se više od 21 milijun kuna. Uz već planirana sredstva na troškovima zaposlenika, navedeno ulaganje u poboljšanje materijalnih prava radnika namiriti će se kroz uštede na drugim troškovnim razinama.

VJERUJEM DA ĆEMO U SLUČAJU DOBRIH POSLOVNIIH REZULTATA BITI U MOGUĆNOSTI RAZGOVARATI I O DALJNJIM ISKORACIMA, NAGLASILA JE PREDSJEDNICA UPRAVE PODRAVKE MARTINA DALIĆ, NAKON DONOŠENJA ODLUKA USMJERENIH NA POBOLJŠANJE PRAVA RADNIKA

RAZGOVOR S
MAJOM KLJUN,
DIREKTORICOM
COMPANYWALL
BUSINESS

BELUPU digitalni certifikat bonitetne izvrsnosti AA+

BELUPO D.D.

Mat. br.: 010008854

Tvrta se ponosi jednom od najviših bonitetnih ocjena | AA+

Companywall d.o.o., 31.12.2020

CompanyWall
Business

- BONITETNA OCJENA DODJELJUJE SE NA TEMELJU IZVJEŠTAJA O POSLOVANJU U BROJKAMA. SAMA PO SEBI JE VEĆ USPJEH, A GOVORI MNOGO O ČOVJEKU KOJI VODI TVRTKU, KAO I NJEGOVIM ZAPOSLENICIMA

CompanyWall business, d.o.o., početkom ožujka 2021., dodijelio je Belupu digitalni certifikat bonitetne izvrsnosti AA+ za 2020. Zahvaljujući svim zaposlenicima, naša je kompanija, još jednom, dokazala izvrsnost, kvalitetu poslovanja, konkurentnost i vjerodostojnost u svim aspektima poslovanja svrstavši se u sam vrh bonitetne izvrsnosti te najboljih tvrtki na portalu CompanyWall business.

Bonitetnom ocjenom AA+ naša kompanija sadašnjim i budućim poslovnim partnerima, kupcima i dobavljačima jasno pokazuje kako posjeduje dvije rijetke poslovne značajke – da je pouzdana i vjerodostojna. Dobra bonitetna ocjena dodatno jača ugled u domaćem i inozemnom poslovnom okruženju, kao i povjerenje onih s kojima tvrtka surađuje ili će surađivati u budućnosti.

O dodijelenom nam Digitalnom certifikatu bonitetne izvrsnosti AA+ dodijeljen našoj kompaniji, željeli smo malo detaljnije informirati svoje zaposlenike. Bio je to razlog za razgovor s Majom Kljun direktoricom CompanyWall Business.

Direktorica CompanyWall businessa d.o.o. Maja Kljun kazala je da Bonitetna kuća CompanyWall Business tvrtke svrstava u različite bonitetne razrede na temelju njihove bonitetne ocjene i tako unosi red i visok nivo sigurnosti na poslovno tržište u regiji. Takva klasifikacija zasnovana je na karakteristikama koje su nevidljive oku prosječnog promatrača i precizno razdvaja pouzdane od nepouzdanih poslovnih partnera.

Certifikat bonitetne izvrsnosti predstavlja jamstvo da poslovni subjekti s bonitetnom ocjenom izvrsnosti uspješno posluju i užavaju povjerenje poslovnog svijeta, a dodjeljuje se isključivo poslovnim subjektima koji su ocijenjeni najvišim bonitetnim ocjenama

AAA, AA+ i A+. Taj Certifikat pozitivno utječe na poziciju pojedinačnog poslovnog subjekta na tržištu budući da predstavlja realan odraz i pisanu potvrdu uspješnog poslovanja tvrtke.

Da bismo dobili što širu sliku dodjele certifikata, upitali smo i što se sve ocjenjivalo za dobivanje Certifikata te koji su bili ključni kriteriji za dobivanje (poslovni izvještaji...) Certifikata?

Direktorica Kljun naglasila je kako je bonitetna ocjena skup objektivnih i standardiziranih podataka koji obuhvaćaju cijeloku-

● BONITETNA OCJENA AA+, DODIJELJENA BELUPU, STOJI RAME UZ RAME UZ NAJVIŠU OCJENU I OZNAČAVA DA JE TVRTKA POUZDANA I STABILNA

- PREMA PODACIMA RENOMIRANE BONITETNE KUĆE COMPANYWALL, U HRVATSKOJ IMA UKUPNO 16 FARMACEUTSKIH TVRTKI KOJE SU NOSITELJI AA+ BONITETNE OCJENE

pno poslovanje jednog poslovnog subjekta. Utvrđuje se na temelju posebne metodologije koja obuhvaća financijsku i ekonomsku analizu poslovanja u prethodnoj godini. U bonitetnoj kući CompanyWall business bonitetna ocjena predstavlja kombinaciju statične i dinamične ocjene.

Statična ocjena utvrđuje se na temelju pokazatelja uspješnosti i likvidnosti iz godišnjeg izvještaja. Dinamična ocjena predstavlja promjenjivu vrijednost koju određuju varijabilni faktori kao što su: razdoblje koje je subjekt proveo u blokadi, broj i ishod sudskih postupaka u kojima je subjekt sudjelovao, porezna i druga dugovanja, likvidnost, kao i odnos prihoda u javnom i privatnom sektoru.

Bonitetna ocjena omogućava brže, jednostavnije i efikasnije donošenje poslovnih odluka u postupku izbora poslovnog partnera, analize konkurenčije i procjene rizika, a predstavlja i podršku u postupku kvalitativne analize specifičnosti pojedinačnog poslovnog društva. Bonitetna ocjena AA+, koja je dodijeljena poduzeću Belupo, stoji rame uz rame uz najvišu ocjenu i označava da je tvrtka pouzdana i stabilna, naglasila je direktorica Maja Kljun.

"Prema našem desetogodišnjem iskustvu, bonitetna ocjena AA+ u više od 67% slučajeva u sljedećem godišnjem prikazu prelazi u AAA bonitetnu ocjenu. Do tog "fenomena" dolazi jer se povećani rashodi s neophodne vremenske distance pokazuju kao trenutni, a tendencija rasta kao konstanta. Suradnja s AA+ tvrtkom daleko je od zone rizika, jer ova bonitetna ocjena potvrđuje visoke standarde uspješnog poslovanja i visoku razinu kreditne sposobnosti," zaključak je bonitetne kuće CompanyWall.

Bonitetna ocjena AA+ ohrabrenje je da "plovimo u dobrom smjeru"

**CERTIFIKAT POZITIVNO UTJEĆE NA
POZICIJU POJEDINAČNOG POSLOV-
NOG SUBJEKTA NATRŽIŠTU BUDUĆI
DA PREDSTAVLJA REALAN ODRAZ
I PISANU POTVRDU USPJEŠNOG
POSLOVANJA TVRTKE**

"Iznimno smo ponosni što je Digitalni certifikat bonitetne izvrsnosti AA+ dodijeljen našoj kompaniji, kazao je Tihomir Heđever, član Uprave Belupa, te naglasio kako je to ocjena i za sve naše zaposlenike te za sve ono u što mi interno vjerujemo u našoj kompaniji. Ovaj Certifikat dokaz je dobrog smjera u kojem idemo, ali i neovisni vanjski subjekt što se i potvrdilo kroz visoki bonitet na tržištu. Bonitetna ocjena AA+ daje nam ohrabrenje da 'plovimo u dobrom smjeru' te da i dalje vrijedno radimo na našoj viziji i strategiji", izjavio je Tihomir Heđever.

ŠTO NAS OČEKUJE U NOVOM ZAKONU O RADU

Zakon treba omogućiti poslodavcima grade kulturu odgovornosti i pravde

DOSADAŠNJA PRAKSA SVIH ZAKONSKIH RJEŠENJA POČIVALA JE NA PRAVIMA I OBVEZAMA SVIH STRANA, A FILOZOFIJA KOJOM JE ZAKONODAVNI OKVIR KREIRAN TEMELJILA SE NA IDEJI SPRJEČAVANJA ZLOPORABE

Promjene Zakona o radu nužne su radi reguliranja novih oblika rada, primjerice rada na daljinu. Ipak, stručnjaci za radno pravo i ljudske potencijale smatraju da nije dovoljno izmijeniti samo taj zakon, već i niz drugih područja, primjerice zaštitu na radu, poreznu politiku i obrazovni sustav. O ovom smo temi razgovarali s Irenom, Barišić, dipl.iur., direktoricom Općih, kadrovske i pravnih poslova u Belupo.

B Što možete preporučiti zakonodavcima u donošenju novih pravila Zakona o radu? Malo je vjerojatno da će u radnom zakonodavstvu doći do nekih znatnijih promjena. Ono što je svakome poslodavcu u postoje-

ćem sustavu radnih odnosa najvažnije, to je svakako fleksibilnost u upravljanju ljudskim potencijalima.

Potrebno je, stoga, znatno fleksibilnije urediti radni odnos na određeno vrijeme, koji je postao nužnom potrebom osobito u zahtjevnim vremenima epidemije, ali istovremeno, nužno je zakonskim rješenjima razriješiti i pitanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme.

B Kakva se rješenja nameću iz svakodnevne prakse u nenormalnim uvjetima poslovanja, rada na daljinu, dijeljenja zaposlenika na timove, skraćeno i/ili neprestano radno vrijeme (smjenski rad)?

Brojni su problemi s organizacijom rada u uvjetima pandemije, a rješenja koja su korištena u praksi - rad na daljinu, podjela zaposlenika na timove i slično – nisu po radnim učincima izjednačeni s radnim učincima u "normalnim" vremenima. Iako digitalizacija radnih procesa omogućuje rad na daljinu, bit će vrlo zahtjevno regulirati to područje, jer će ono zahtijevati promjene brojnih zakona, i to ne samo Zakona o radu, a potrebe i mogućnosti poslodavaca su vrlo različite. Rad na daljinu i rad od kuće u praksi, funkcioniраju onako, kako okolnosti pojedinog poslodavca i njegovih radnika to dopuštaju, a opasnost u slučaju njegova zakonskog

TREBA REDEFINIRATI MODELE RADA KOJI NUŽNO UKLJUČUJU SKLAPANJE UGOVORA O RADU, VEĆ RADNICIMA OMOGUĆUJU SLOBODAN IZBOR NAČINA RADA KOJI IM NAJVİŞE ODGOVARA

reguliranja sastoji se u tome, što je moguće očekivati, da bi zakonom propisana ograničenja te vrste rada mogla odvratiti poslodavce od korištenja tog modela rada, iako za njime postoji, barem za sada, nužna potreba.

B Kako bi trebalo regulirati prava i obveze zaposlenika i vanjskih suradnika?

Obveze zaposlenika treba, kao i do sada, uglavnom regulirati ugovorima o radu i u tom smislu poslodavcima ostaviti slobodu uređivanja odnosa s radnicima. Vanjski suradnici su potrebni svakom poslodavcu, kao racionalno rješenje za realizaciju onih poslova, za kojima ne postoji svakodnevna i redovita potreba, a problem s angažiranjem vanjskih suradnika nije toliko u radno-pravnom uređenju odnosa, već u području poreznih i drugih davanja, kojima su opterećeni izdaci za honorare i naknade vanjskim suradnicima.

ga je više nemoguće odvojiti, jer je ured postao dom, a dom je postao ured, nije rijedak i upravo zato osmišljavanje programa i osnaživanje ljudi imaju za cilj jačanje korporativne kolektivne otpornosti te u konačnici jačanje tjelesnog i mentalnog zdravlja zaposlenika.

Belupo je prepoznatljiv na tržištu rada kao farmaceutska kompanija s polustoljetnom tradicijom uspješnog poslovanja, koja pruža mogućnost razvoja karijere za više od 1500 zaposlenika na brojnim tržištima. Kvaliteta, stabilnost, sigurnost posla, briga o ljudima, mogućnost obrazovanja, moderna tehnologija, bogatstvo znanja,

DANAS JE VIŠE NO IKADA VAŽNO POSVETITI POZORNOST I RAZUMJETI DOŽIVLJAJ ZAPOSLENIKA KOJI MJESECIMA NE DOLAZE NA SVOJE RADNO MJESTO. VAŽNO JE PRATITI TE OSLUŠKIVATI NJIHOVE TEMELJNE LJUDSKE POTREBE KAO ŠTO SU POTREBA ZA SVRHOM, PRIPADANJEM, PRIZNANJEM, RAVNOTEŽOM TE POVJERENJEM U LJUDE I ORGANIZACIJU

jasna vizija, usmjerenost poslovnim ciljevima i očuvanju zdravlja – to je ono što nas čini prepoznatljivim na tržištu rada. Tako je bilo punih 49, pa i ovu jednu, pandemijsku godinu.

Budući da njegujemo poticajnu organizacijsku klimu, pozitivnu atmosferu u kojoj se ne bojimo probati i uspjeti, povjerenje, suradnju, usmjerenost učenju, trendovima, s ovim smo dobrim praksama nastavili i danas. Imamo vlastitu proizvodnju, nove tvornice, tradiciju, iskustvo i mladost, fokus na dugoročne odnose sa svim dionicima i izraženu socijalnu osjetljivost. I dalje tragamo za kandidatima koji s Belupom dijele iste vrijednosti - izvrstanost, strast, povjerenje, zadovoljstvo klijenata i inovativnost.

Mijenjali ne bismo ništa, jer smo još jednom dokazali da smo tu s ljudima i za ljudе.

press

REDIZAJNIRAN BELUPOV PORTAL ZDRAVOBUDI.HR

Primarna web-destinacija

STRANICA DODATNO NAGLAŠAVA VISOK STANDARD I PROFESIONALNI PRISTUP SVAKOM POSJETITELJU S CILJEM IZGRADNJE VISOKE RAZINE POVJERENJA KOJE ĆE ZDRAVO BUDI PORTALU OSIGURATI REPUTACIJU PRIMARNE WEB-DESTINACIJE O OSOBNOM ZDRAVLJU

Ususret Svjetskom danu zdravlja Belupo predstavlja osvježeno izdanje Zdravo budi portala koje u prvi plan stavlja stručne suradnike te na svakom koraku potiče i usmjerava korisnike na komunikaciju.

Pojedinačnim predstavljanjem stručnih suradnika i njihovim dosadašnjim angažmanom na portalu, stranica dodatno naglašava visok standard i profesionalni pristup svakom posjetitelju, s ciljem izgradnje visoke razine povjerenja koje će Zdravo budi portalu osigurati reputaciju primarne web-destinacije o osobnom zdravlju.

Novo izdanje stranice u potpunosti je uskladeno s najnovijim trendovima digitalnog svijeta – jasan i precizan dizajn korisnicima omogućuje visoku razinu preglednosti čime korisničko iskustvo na mobilnim uređajima, s kojih danas dolazi većina posjeta, postaje ugodno i jednostavno. Oku ugodan dizajn stvara opušteno ozračje, koje među posjetiteljima portala budi tople emocije u brizi o sebi i vlastitom zdravlju, a jednostavni, prostorno razmaknuti elementi odišu elegancijom koja u prvi plan stavlja stručnost i visok standard u zdravstvenoj zaštiti.

Na stranicu su se korisnici u proteklih godinu dana vratili 2 milijuna puta, što je 14,6 % više no godinu ranije. U tom su razdoblju Belupovim suradnicima postavili 4603 pitanja, odnosno 49 % više nego godinu dana ranije. Prema broju upita prednjači kategorija ginekologija, a slijede je dermatologija, urologija, kardiologija te opća medicina.

POVLAČENJE BELUPOVA LIJEKA IZ PROMETA IZAZVALO JE ZANIMANJE JAVNOSTI

Nema rizika za zdravlje pacijenata

- RAZLOG POVLAČENJU JEDNE SERIJE LIJEKA S TRŽIŠTA JE NESUKLADNOST U KAKVOĆI, KOJA MOŽE UZROKOVATI NELAGODU U ŽELUCU NAKON UZIMANJA TABLETE, NO BEZ RIZIKA ZA ZDRAVLJE I SIGURNOST PACIJENATA
- DJELOTVORNOST LIJEKA SE NIJE PROMIJJENILA
- POVLAČENJE SE PROVODI SAMO DO RAZINE LJEKARNI, NO NE I DO RAZINE PACIJENATA, KAŽU U HALMED-U

U Hrvatskoj se godišnje na lijekove troši oko 6 milijardi kuna, a polovica propisanih lijekova ne koristi se pravilno. Upravo zbog toga svaki proizvođač lijekova i nositelj odobrenja za stavljanje lijekova u promet mora imati uspostavljen sustav aktivnosti kako bi pratilo sigurnost i učinkovitost svojih lijekova te jednom godišnje provesti rutinsku kontrolu stabilnosti minimalno jedne serije svakog lijeka iz portfelja.

Vijest o povlačenju s tržišta jedne serije lijeka Aska Pro 100 mg želučanootporne tablete izazvala je ovih dana zanimanje javnosti. Lijek se koristi u sekundarnoj prevenciji infarkta miokarda, ishemijskog moždanog udara i tranzitorne ishemijske atake (TIA) te u prevenciji tromboembolije nakon kardijskih ili revaskularizacijskih zahvata na

arterijama. Tragom te vijesti te brojnih upita građana provjerili smo web stranice Hrvatske agencije za lijekove i medicinske proizvode, kako bismo se uvjerili koliko se lijekova povlači s tržišta i razloge zbog kojih proizvođači povlače jednu ili sve serije nekog lijeka te zašto je baš ovo povlačenje uzrokovalo interes javnosti.

Doznavali smo da je 2019. s tržišta Republike Hrvatske proveden postupak povlačenja za 18 lijekova, 2020., njih 7, dok je od početka ove godine do danas s tržišta proveden isti postupak za 6 preparata. Jedan od njih je i Belupov lijek serije 13440M1, na bazi acetilsalicilatne kiseline, ASKA pro 100 mg želučanootporne tablete. Zašto je povlačenje ovog lijeka izazvalo takav interes javnosti, stručnjaci s kojima smo razgovarali, povezuju su s djelovanjem lijeka u smislu prevencije tromboembolijskih događaja koji se javljaju u nekim slučajevima oboljelih od COVID-19 infekcije. Kako se ovo odstupanje povezuje s kvalitetom tableta, bez utjecaja na djelotvornost, nije ugrožena sigurnost bolesnika koji su uzimali taj lijek.

Od direktora Upravljanja kvalitetom Belupa mr. sc. Igora Kalčića, mag.pharm.spec., koji je ujedno i osoba ovlaštena za puštanje lijekova u promet doznavamo da je razlog povlačenju bila neispravnost u kakvoći, koja se odnosila na rezultat izvan granice spe-

cifikacije za parametar oslobađanja djelatne tvari. "Ova nesukladnost može biti uzrokom pojave nelagode u želucu nakon uzimanja tablete, no bez rizika za zdravlje i sigurnost pacijenata", govori nam Igor Kalčić te dodaje da se djelotvornost lijeka pri tom nije promijenila.

Važno je znati, saznajemo u Belupovu sektoru Upravljanja kvalitetom da je regulatorna obveza proizvođača praćenje stabilnosti u cilju osiguravanja učinkovite i sigurne primjene lijekova. Rutinska kontrola Belupovih stručnjaka, u ovom je slučaju pokazala da je kod nekih tableta u seriji, došlo do pucanja ovojnica, zbog čega one više nisu bile u potpunosti otporne na djelovanje želučane kiseline (želučanootporne). Iz tog su razloga sva pakiranja lijeka te serije povučena s tržišta.

Povlačenje predmetne serije provelo se samo do razine veledrogerija i ljekarni, no ne i pacijenata, kako stoji u dopisu HALMED-a, budući da je riječ o iznimno maloj neispravnosti koja nema posljedice za zdravlje pacijenata.

ZAPOSLENICIMA PODRAVKA GRUPE

Povodom Uskrsa – dar u naravi vrijedan 600,00 kuna

Uprava Belupa na svojoj je posljednjoj sjednici početkom ožujka, donijela Odluku o realizaciji dara u naravi, u vrijednosti od 600,00 kn.

Pravo na uskrsnicu imaju radnici koji su u radnom odnosu na dan 10. ožujka 2021. godine. Podizanje dara u naravi bit će omogućeno u Podravkinim maloprodajnim mjestima u Koprivnici (prodavaonicama Podravke d.d. i Umjetnička radioni-

ca), Podravkinim ugostiteljskim objektima (Pivnica Kraluš, Podravska klet i Štagelj), Ljekarnama Deltis Pharm te u prodajnom mjestu Mirne d.d. u Rovinju (Diskont 1 u krugu tvornice), u razdoblju od 15. ožujka 2021. do 31. svibnja 2021. godine.

Realizacija dara u naravi bit će omogućena na prodajnim mjestima putem aplikacije ePotvrde, a vrijednost dara na pojedinom prodajnom mjestu može biti 100,00,

200,00, 300,00, 400,00, 500,00 ili 600,00 kn. Radnicima koji rade u mjestima gdje nema prethodno navedenih maloprodajnih mesta, do 12. ožujka 2021. godine bit će kroz aplikaciju /eProces Dar u naravi uskrsnica/ božićnica, omogućen odabir između realizacije u Podravkinim maloprodajnim i ugostiteljskim objektima u Koprivnici te u Ljekarnama Deltis Pharm, ili odabira Podravkih proizvoda u individualizirani paket.

NAKON SVEGA – PITANJE JE KAKO VRATITI NARUŠENO POVJERENJE U CIJEPLJENJE ASTRAZENECOM JER ŠTETA JE NAČINJENA

AstraZeneca je sigurno i učinkovito cjepivo

SVAKI POJEDINAC KOJI SE CIJEPI PRIDONOSI IMUNITETU OPĆE POPULACIJE I SA SVAKIM CIJEPLJENJEM BLIŽE SMO ONOM STAROM NORMALNOM I DOBROJ TURISTIČKOJ SEZONI

U jednom trenutku više od pola Europske unije prestalo je cijepiti AstraZenecom. Zemlja po zemlja zbog prijavljenih slučajeva tromboembolije su odustajale, ali ne i Hrvatska. Iako su Hrvatskoj agenciji za lijekove i medicinske proizvode (HALMED) prijavljeni smrtni ishodi nakon cijepljenja, nije dokazana njihova uzročno-posljedična veza. To je ujedno bio i glavni argument zašto Hrvatska neće odustati dok Europska agencija za lijekove (EMA) ne doneše konačnu odluku. Na početku ožujka 49-godišnja medicinska sestra u austrijskom Zwet-

tu, gradu sjeverozapadno od Beča, umrla je od teškog poremećaja zgrušavanja krvi nakon cijepljenja AstraZenecom. Nakon što je još jedna medicinska sestra nakon cijepljenja razvila plućnu emboliju – pali se alarm. Ispostavlja se da je cijepljena dozom koja je iz iste serije – ABV 5300. Serija se brzo povlači. U Hrvatsku čak nije ni stigla. EMA je pred kraj mjeseca održala izvanredni sastanak. Izvršna direktorica EMA-e Emer Cooke informirala je javnost da je Odbor za procjenu rizika Europske agencije za lijekove zaključio: cjepivo AstraZenec je sigurno.

U sprečavanju bolesti COVID-19, koja također može rezultirati problemima zgrušavanja krvi s fatalnim ishodom, cijepljenje AstraZenecom nadmašuju rizike od mogućih nuspojava cjepiva. U priopćenju Europske agencije za lijekove nakon izvanrednog sastanka stoji da "cjepivo nije povezano s povećanjem ukupnog rizika od nastanka krvnih ugrušaka (tromboembolijskih događaja) u cijepljenih osoba. Jednako tako, nije utvrđena neispravnost vezana uz kvalitetu pojedinih serija cjepiva ili određenih mjestu proizvodnje predmetnog cjepiva".

18 ljudi u Hrvatskoj umrlo nakon cijepljenja

Nakon što je od plućne embolije umrla 91-godišnja žena, Povjerenstvo HALMED-a i HZJZ-a zaključilo je da je povezanost između cijepljenja i smrti malo vjerojatna. Nekoliko dana nakon ovog slučaja, prijavljuje se još jedan. Dvanaest dana nakon cijepljenja AstraZenecem preminuo je 33-godišnji muškarac. HALMED je odmah zatražio od zdravstvene ustanove u kojoj se slučaj dogodio svu medicinsku dokumentaciju na temelju koje bi se mogla provesti ocjena uzročno-posljedične povezanosti. U prijavi sumnje navedena trombocitopenija i krvarenje, međutim navode da je prijava vrlo oskudna te ne sadrži dokumentaciju o uzroku smrti, kao ni o tijeku i razvoju događaja koji su doveli do smrtnog ishoda. Konačan zaključak još se čeka. Otpočetka cijepljenja HALMED je primio 18 prijava sumnji na nuspojave i neželjene događaje. U devet prijava kao primijenjeno cijeplivo navedeno je Pfizerovo cijeplivo, a u drugih devet AstraZeneca. Zaključno, u kratkom vremenu cijepljenje veliki broj ljudi u svijetu. Pokazalo se da broj tromboembolijskih događaja u cijepljenih osoba nije veći od broja koji je zabilježen u općoj populaciji. Do 10. ožujka 2021. godine prijavljeno je 30 slučajeva tromboembolijskih događaja na približno 5 milijuna ljudi cijepljenih AstraZenecom. To je značajno manje od očekivanog broja tromboembolija u općoj populaciji koje se dogode neovisno o cijepljenju. Nakon svega – pitanje je kako vratiti narušeno povjerenje u to cijeplivo jer šteta je načinjena.

U Sloveniji se cijepili političari

Predsjednik države Borut Pahor, premijer Janez Janša i predsjednik Sabora Igor Zorčić, dakle – cijeli državni vrh cijepio se AstraZenecom kako bi ojačali povjerenje ljudi u cijeplju. Iako su koronu preboljeli, predsjednik Vlade Andrej Plenković, predsjednik Hrvatskoga sabora Gordan Jandroković i ministra zdravstva Vili Beroš nekoliko puta su u javnosti poručili kako im je svejedno kojim cijepivom će se cijepiti, te da nemaju baš nikakvih problema da se cijepi AstraZenecom. To su na kraju i učinili. Cijepili su se AstraZenecom kako bi poslali poruku da je cijeplivo sigurno. "Mislim da smo danas poslali snažnu poruku povjerenja prema znanosti i medicinskoj struci. Svaki pojedinc koji se cijepi pridonosi imunitetu opće populacije i sa svakim cijepljenjem bliže smo onom starom normalnom i dobroj turističkoj sezoni", rekao je ministar Vili Beroš nakon cijepljenja. To cijeplivo otpočetka je nailazilo na otpor. Najprije su se bunili umi-

rovlijeni i pozivali Vladu i Nacionalni stožer civilne zaštite da se cijeplivo AstraZeneca ne koristi za cijepljenje starijih građana te da se obrate na druge adrese u nabavci. Nakon što su se ipak počeli cijepiti umirovljenici, u strahu su mladi zbog tromboembolijskih događaja. Nakon što je još jednom pokazano daje cijeplivo sigurno – jedini problem koji ostaje i dalje je problem isporuke cijepliva.

Treći val ili rep drugog?

Nakon mirnije veljače, u ožujku je broj zaraženih počeo rasti opet preko tisuću. Situacija je puno lošija u susjedstvu, ali i u ostatku Europe. Na pitanje – možemo li govoriti o trećem valu, ravnatelj Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo je poručio: "Teško je reći je li to ulazak u treći ili rep drugog vala pa će nam se brojke početi smanjivati, čemu se iskreno nadamo. Nije bitno je li treći val ili rep drugog, bitno je da nastavimo borbu za smanjenje broja novooboljelih". U bolnicama je opet 1000 pacijenata, njih 100 je na respiratoru – probijena je psihološka granica. Dobra vijest je da je Ministarstvo zdravstva preko zajedničke javne nabave Europske komisije osiguralo 169 respiratora ukupne vrijednosti 38 milijuna kuna koji su raspoređeni po covid-odjelima u 29 hrvatskih bolnica. Tom prilikom ministar zdravstva je poručio: "Respiratori nisu mogli stići u bolje vrijeme. U posljednjim tjednima bilježimo porast novozaraženih, hospitaliziranih i osoba na respiratorima, pogotovo u mlađoj populaciji koja ne pati od kroničnih bolesti. To dokazuje koliko epidemija nema pravila, ne daje prostora za predah, potrebno je dugoročno razmišljanje." I dalje upozorava koliko je važno pridržavati se mjera, te misliti unaprijed. "U trenucima kada smo svjedočili niskim brojkama, nismo se zadovoljili postojećim status quo, već smo bili svjesni da trebamo razmišljati nekoliko koraka unaprijed te dodatno jačati zdravstveni sustav. Od tuda je proizašla i ova nabava respiratora koji će značajno smanjiti smrtnost pacijenata te pružiti kvalitetnu podršku zdravstvenim djelatnicima na prvoj crti borbe protiv koronavirusa" - zaključio je ministar.

U bolnicama mlađi pacijenti

U pulskoj bolnici povećava se broj hospitaliziranih zbog čega je ponovno aktiviran respiracijski centar. Iz karlovačke bolnice su infektolazi i anesteziologi pozvali građane da se ponašaju odgovorno jer broj teško oboljelih raste. Voditeljica covid-odjela infektologinja Vesna Tutek je na izvanrednoj konferenciji za medije poručila: "Iscrpilo se kompletno zdravstvo, pa i mi. Pozivam građanstvo Karlovačke županije na samo-

disciplinu, da se pridržavaju samoizolacije i svih protuepidemijskih mjera jer je to jedini način da se zaustavi patnja oboljelih, njihovih obitelji i prepregnutoga zdravstvenog osoblja, pa i naših obitelji". Raste broj pacijenata i u velikim bolnicama. Ravnateljica Klinike za infektivne bolesti "Dr. Fran Mihaljević" Alemka Markotić, potvrdila je da i kod njih raste broj hospitalizacija. Kaže: "Mi primjećujemo na dnevnoj bazi da su hospitalizirani više-manje oni između 50 i 60 godina. Imaju ih i mlađih i starijih".

Više od pola zaraženih ima britanski soj

U Hrvatskoj su potvrđeni i novi sojevi, ali britanski polako preuzima primat. Ravnatelj najveće covid-bolnice u Hrvatskoj Ivica Lukšić potvrdio je da više od 60 % pacijenata ima britanski soj. "Vidimo promjenu u dobroj strukturi i kliničkoj slici na način da je među hospitaliziranimi više mlađih s težim kliničkim slikama i stanje se relativno brže pogoršava nego ranije" – zaključuje Lukšić. Sekvenciranje cijelog genoma dugo traje i skupo je, zato je Nastavni zavod za javno zdravstvo "Dr. Andrija Štampar" validirao testove koji detektiraju nove varijante koronavirusa. Može se zaključiti je li osoba pozitivna, ali isto tako ima li mutirani soj virusa. Voditeljica Službe za kliničku mikrobiologiju Jasmina Vraneš istaknula je da je novi test deset puta jeftiniji, brz i podudara se sa sekvenciranjem u slučaju britanske varijante. Na tjednoj razini šalju se i uzorci iz Hrvatske Europskom centru za sprječavanje i kontrolu bolesti (ECDC). Znanstvenici s Instituta Ruđer Bošković početkom mjeseca otkrili su novu varijantu koronavirusa, ali tek analizom cijelog genoma moći će utvrditi je li riječ o nekom od već postojećih sojeva ili možda – hrvatskom. Voditelj tima ističe: "Upravo zahvaljujući informacijama koje nam otkriva praćenje genetike, odnosno mutacija virusa i njegovog ponašanja, stručnjaci mogu ustanoviti zašto se u određenom trenutku virus pojačano ili slabije širi među populacijom, te zašto i kako dolazi do razvoja blažih ili težih oblika bolesti kod ljudi. Povrh toga, tako je moguće pratiti ima li određeni soj sposobnost izbjegći otkrivanju specifičnim dijagnostičkim testovima, te utvrditi ima li određeni soj virusa sposobnost razviti smanjenu osjetljivost na terapiju," objašnjava Oliver Vugrek. Znamo da postoje mutacije, ali je iznimno važno pratiti genetiku koronavirusa koja omogućava da dobijemo vrijedne informacije o djelovanju i trajnosti prirodnog imuniteta ili imuniteta stečenog cijepljenjem. Sve to su važni koraci u borbi s virusom koja, bez obzira na početak cijepljenja, još uvijek traje.

Zavod za javno zdravstvo koprivničko-križevačke županije

POKRENUT NACIONALNI SUSTAV PRIJAVLJIVANJA GRAĐANA ZA CIJEPLJENJE PROTIV BOLESTI COVID-19

Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije na svojoj je internetskoj stranici objavio obavijest vezanu za prijave građana za cijepljenje protiv bolesti COVID-19.

– U ponedjeljak, 1. ožujka 2021., pokrenut je nacionalni sustav prijavljivanja građana zainteresiranih za cijepljenje protiv bolesti COVID-19. Osim prijavama svojim liječnicima obiteljske medicine, građanima je dostupna prijava putem internetske stranice: cijepise.zdravlje.hr

Za one koji se iz različitih razloga ne mogu sami prijaviti putem internetske stranice, prijavu na internetskoj stranici umjesto njih ispunit će operateri u pozivnom centru: **0800 0011**.

Dodatno smo omogućili da na sljedećem broju telefona djelatnici ovoga Zavoda za javno zdravstvo ispunite prijavu na internetskoj stranici umjesto Vas:

091 4568 799 od 8 do 20 sati.

Prije nego što nas nazovete, molimo pripremite ime i prezime osobe koja se prijavljuje na cijepljenje, njen OIB (ili MBO) i datum rođenja. Na ovom broju telefona postoji mogućnost da strani državljanji koji žive u našoj županiji iskažu interes za cijepljenje. Građanima preporučujemo da se prijave preko svojih liječnika obiteljske medicine, koji će potvrditi njihovo zdravstveno stanje i odrediti prioritetno mjesto na listi cijepljenja. Dodatne informacije možete pronaći na internetskoj stranici **Ministarstva zdravstva (<https://zdravlje.gov.hr/>)** i na internatskoj stranici **Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (<https://www.hzjz.hr/>)** – stoji u priopćenju.

Nastavlja se cijepljenje u Županiji

Županijski Stožer poziva građane da se za cijepljenje nastave prijavljivati kod svojih liječnika obiteljske medicine, zahvaljuje svim zdravstvenim djelatnicima na požrtvovnosti i trudu koji ulažu u provođenje cijepljenja, kao i u očuvanje zdravlja te poziva sve stanovnike da i dalje budu odgovorni i pridržavaju se svih epidemioloških mjera, stoji, pak, na stranici Koprivničko-križevačke županije.

DR. IVO BELAN

Srčani infarkt može se sprječiti

BROjni DOKAZI POTVRĐUJU DA JE KORONARNA SRČANA BOLEST UGLAVNOM NAŠA POGREŠKA I DA SE MOŽE SPRIJEĆITI

Ako ste muškarac u dobi od 30 do 60 godina, vjerojatnost je da će jedan od deset u vašoj dobroj skupini biti pogoden simptoma koronarne srčane bolesti, prije nego prožvi sljedećih deset godina – i sa šansama da će jedan od trojice takvih umrijeti od srčanog udara.

Ako imate prekomjernu tjelesnu težinu, s povišenim krvnim tlakom i previše kolesterola u svojoj krvi, šanse da ćete doživjeti srčani infarkt su velike. Ako tome još nadodate jako pušenje, rizik se udvostručuje.

U žena rizik započinje nekih 20-ak godina kasnije u životu, kao rezultat hormonalnih promjena u njihovom organizmu.

Mnogi dokazi potvrđuju da je koronarna srčana bolest uglavnom naša pogreška i da se može sprječiti.

Šest krivaca

Kolesterol, mastima slična tvar, najveća je prijetnja. Osobe s povećanom razinom kolesterolja u krvi izložene su značajno povećanom riziku od srčanog udara. Za većinu nas, povećan kolesterol je rezultat pogrešne prehrane, to jest konzumiranja većih količina zasićenih masnoća. Taloženje kolesterolja u krvnim žilama suzuje njihov lumen. Na tom se mjestu može stvoriti krvni ugrušak i ako je dovoljno velik, začepi arteriju i prekine protok krvi. Ako se to dogodi u koronarnoj, srčanoj arteriji, nastupi infarkt. Sasvim je sigurno da su osobe s povišenim ili visokim krvnim tlakom izložene većem riziku da će doživjeti srčani udar.

Pušiti više od kutije cigareta dnevno može više nego udvostručiti rizik smrtonosnog koronarnog udara. Srećom, ispitivanja su pokazala da kad se s pušenjem prestane, prestane i opasnost od posljedica. Jednako tako, studije su utvrdile da oni koji su

doživjeli "tihi" srčani infarkt (bez vidljivih simptoma), imaju barem dvostruki rizik kasnijeg fatalnog udara.

Oko 30 posto ukupnog dnevnog unosa kalorija treba biti osigurano iz masti, u kojima prevladavaju nezasićene masnoće. Prosječna mlada žena treba dnevno oko 2000 kalorija, a prosječni mladi muškarac oko 2800 kalorija. 3500 kalorija je jednak otprilike polovici kilograma tjelesne mase. Tjelesna težina ima također kritičnu važnost. Ako je čovjek više od 20 posto teži od normale, on udvostručuje svoj rizik od iznenadnog fatalnog koronarnog napada. Debljina je također često povezana s visokim tlakom, povećanim kolesterolom i dijabetesom – kombinacija koja dramatično povećava rizik od infarkta.

Onaj tko redovito tjelesno vježba (aerobička aktivnost), dakle osoba koja ne provodi isključivo sjedeći način života, ima četiri puta veću šansu preživjeti srčani udar nego onaj koji je fizički neaktivan.

Koliko je važnost emocija, nervne napetosti i stresa teško je točno odrediti, jer čest je slučaj da ono što je stresno za jednu osobu, nije u tolikoj mjeri za drugu osobu. Sve su svemu, istraživanja pokazuju da možemo puno učiniti u sprječavanju srčanog infarkta. Redovne liječničke kontrole puno će pomoći. Ako je prisutan bilo koji od razičnih faktora, čovjek može smanjiti njegovu opasnost. Promjena u prehrani može smanjiti kolesterol u krvi; lijekovi mogu smanjiti povišeni krvni lak; konzumiranje manje kalorija nego što zahtijevaju dnevne aktivnosti može smanjiti tjelesnu težinu, pretjerano pušenje cigareta može biti zaustavljeno, redovna tjelesna vježba može poboljšati vitalni kapacitet i šanse za preživljavanje.

Piše: mr. pharm. Ivan Barešić, MBA, pomoćnik ravnateljice Ljekarni Deltis Pharm

Otpad i gospodarenje otpadom jedan je od ključnih problema suvremenog društva. Još je 1990. papa Ivan Pavao II. ekološku krizu označio kao krizu morala i zbiljski prijezir spram čovjeka. Sve veće količine otpada tako osim ekološkog postaju i gospodarski i zdravstveni problem. Kako se radi o javnom interesu donijet je niz propisa kojima se nastoji regulirati to pitanje kako na međunarodnoj razini (Bazelska konvencija) tako i na lokalnoj razini (Zakon o održivom gospodarenju otpadom, Pravilnik o katalogu otpada). Zakon otpad definira kao svaku tvar ili predmet koje posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti. Prema toj definiciji velika većina stvari kojima se svakodnevno služimo u jednom trenutku nam više neće biti potrebna i postat će otpad. Gledajući iz pozicije farmaceutske struke nama je posebno zanimljiv farmaceutski otpad.

Po definiciji farmaceutski otpad ubrajamo u opasni medicinski otpad jer posjeduje jedno ili više opasnih svojstava određenih zakonom. Farmaceutski otpad su svi lijekovi i tvari, uključujući i njihovu primarnu ambalažu, koji su postali neupotrebljivi zbog isteka roka valjanosti, proljevanja, rasipanja, pripremljeni pa neupotrijebljeni ili se ne mogu koristiti zbog drugih razloga. Svi sudionici lanca od proizvođača, preko

LJEKARNE I ZBRIN FARMACEUTSKOG

ŠTETNE POSLJEDICE NEPRAVILNOG ZBRINJAVANJA FARMACEUTSKOG OTPADA POSTAJU VIDLJIVE KAD TA VRSTA OTPADA ZAVRŠI U OKOLIŠU I TAKO POSTANE DIO TLA, PODZEMNIH VODA ILI VODE ZA PIĆE

distributera, ljekarni do pacijenta kao krajnjeg korisnika proizvode i odlažu određene količine farmaceutskog otpada. Što se tiče pravnih osoba zakon strogo regulira obveze vezane uz pravilo odvajanje, sakupljanje i zbrinjavanje farmaceutskog otpada. Za pacijente kao privatne osobe zakon ne predviđa sankcije u slučaju nepravilnog odlaganja farmaceutskog otpada. Pravilnikom je propisano kako su ljekarne dužne od građana prihvatići farmaceutski otpad, odložiti ga u primjerene spremnike i u roku godine dana poslati na zbrinjavanje. Praksa pokazuje kako evidentirana količina farmaceutskog otpada privatnih osoba ne korelira s godišnjom potrošnjom lijekova. Velika je vjerojatnost kako većina tog otpada završi kao dio komunalnog otpada ili se otpušta u kanalizaciju. Većina farmaceutskog otpada pacijenata dolazi iz nagomilanih zaliha u kućnim ljekarna-ma. Radi se o lijekovima koje su pacijenti

prestali uzimati jer je došlo do poboljšanja stanja, izlječenja, pojave nuspojava, neučinkovitosti terapije ili neupućenosti. Nekim pacijentima je i količina propisanih lijekova jednostavno previše te ih jednostavno gomilaju.

Koje su stvarne količine otpada

Problem je što zapravo ne znamo koje su stvarne količine toga otpada niti od kojih se skupina lijekova sastoji. Na to pitanje pokušalo je donekle odgovoriti istraživanje provedeno s 2006. na 2007. godinu u ljekarnama na području Zagreba. Utvrđeno je kako lijekovi propisani na recept čine 94 % ukupnog otpada, od čega je najveći postotak lijekova za liječenje bolesti kardiovaskularnog, živčanog i probavnog sustava te antibiotika. Istraživanje je potvrdilo kako se radi o neracionalnoj primjeni lijekova koje je direktno povezano s propisivanjem na zahtjev pacijenta, često bez opravdanog

medicinskog razloga. S obzirom na to da se radi o važnim farmakoekonomskim pokazateljima bilo bi nužno istraživanja toga tipa provoditi što je moguće češće. Zanimljivo bi bilo staviti u perspektivu koliki udio otpada čine lijekovi propisani bez doplate (A-lista, "plavi recept") u odnosu na one u čijem plaćanju sudjeluju sami pacijenti (B-lista, "crveni recept") te koja je količina odbačenih lijekova s dobrim rokom valjanosti.

Iako su zakonski obavezne preuzimati lijekove od pučanstva, ljekarnama u Hrvatskoj to predstavlja dodatni trošak. U direktne troškove ubrajamo cijenu spremnika (oko 100 kn po spremniku) te cijenu preuzimanja, odvoza i zbrinjavanja od ovlaštenog poduzeća (oko 30 kn po kilogramu otpada). Navedeni trošak u potpunosti ide na teret ljekarne što je rijetkost u Europi. U većini europskih zemalja te troškove snose lokalne vlasti, osiguravajuća društva, industrija ili državna tijela. Primjerice u Švedskoj je

JAVANJE OTPADA

ta usluga obračunata kao dio ljekarničke marže, a u Velikoj Britaniji i Danskoj ljekarne dobivaju posebnu naknadu za tu uslugu. U Francuskoj industrija plaća poseban porez, dok u Španjolskoj postoji posebna naknada za pojedino pakiranje lijeka. Zbrinjavanje farmaceutskog otpada vrši se spaljivanjem. U Hrvatskoj nemamo primjereno spalioniku farmaceutskog otpada te se otpad izvozi na zbrinjavanje u Austriju i Njemačku.

Štetne posljedice nepravilnog zbrinjavanja farmaceutskog otpada postaju vidljive kad ta vrsta otpada završi u okolišu i tako postane dio tla, podzemnih voda ili vode za piće. Različite štetne posljedice lijekova i njihovih metabolita najprije možemo uočiti na životinjama. Tako je vidljiv utjecaj etinilestradiola na smanjenu reprodukciju riba, utjecaj metformina na endokrinu disruptiju u mužjaka riba, toksičnost metoprolola i propranolola za pojedine vrste planktona. U Pakistanu i Indiji pronađena je veza između povećane smrtnosti nekih vrsta ptica grabljljiva i povećane koncentracije diklofenaka korištenog u veterini. Najviše se istražuje povezanost antibiotika u okolišu i bakterijske rezistencije.

Edukacija, edukacija, edukacija

Poseban problem u okolišu predstavljaju razgradni produkti lijekova – metaboliti. Pod utjecajem svjetla ili prilikom kemijske obrade otpadnih voda ishodišna molekula lijeka se može transformirati u neku novu strukturu čiji utjecaj na okoliš može biti višestruko jači. Primjer je naproksen koji se u okolišu pod utjecajem svjetla pregrađuje u više različitih fotoprodukata od kojih su neki mnogo štetniji za okoliš od polazne supstance.

Iz toga kratkog pregleda možemo samo pretpostaviti o koliko složenoj i važnoj problematici se radi. Rješenje nije jednoznačno niti rezultati mogu doći preko noći. Nužno je početi s ciljanom edukacijom pojedinca podržanom od strane svih dionika. Treba li nam veći motiv od onog poznatog: "Spasimo Zemlju – to je jedini planet na kojem ima čokolade".

Kako izgraditi međuljudske odnose za uspješnu karijeru

IDENTIFICIRAJTE ONE MEĐULJUDSKE ODNOSE KOJE TREBATE KREIRATI I ODRŽAVAJTE IH U SVOJEM INTERESU I U INTERESU DRUGIH

Pripremio: dr. Ivo Belan

U naglašavanju važnosti međuljudskih odnosa ne može se pretjerati. Mnogi ljudi brinu samo o tome kako će komunicirati s ljudima koji su mu potrebni na dnevnoj osnovi. Nažalost, takvi su zakinuti u gradnji svoje karijere.

Držite na umu, vi ste odgovorni šef vlastite karijere. Koliko ste spremni uložiti truda u ostvarenje svojih ciljeva i svoje karijere? Sve je to isključivo na vašim ramenima. Izgradnja međuljudskih odnosa jedan je od ključnih faktora za postizanje uspješne karijere. Kada ulažete trud da ostvarite dobre odnose, na primjer, sa svojim kupcima i drugim poslovnim partnerima, to pokazuje da ustvari vodite brigu o njima. Razumljivo, stvarati pozitivne i podržavajuće odnose i sa svojim kolegama na radnom mjestu, pomaže vam obavljati svoj posao bolje. Ako razvijate koristan dijalog sa svojim šefom i produbljujete taj odnos, on će vidjeti da vam može vjerovati. Izgraditi povjerenje i dobre odnose sa svojim šefom, može vam neizmjerno pomoći u vašoj karijeri. Međutim, i izvan vašega posla postoje ljudi koji vam mogu biti od silne koristi.

Naravno, vi želite stvoriti dobre odnose i u kompaniji i izvan svoje kompanije.

Osigurajte da imate otvorenu komunikaciju sa svojim šefom. Utvrđite koja poslovna područja su mu od najveće važnosti. Uključite se u strateške inicijative i doznajte kako možete pomoći kad god je potrebno. A pomoći je uvijek moguća kad ste vi i vaš šef na istoj "valnoj dužini".

Razumljivo, svjesni ste koristi od dobrih međuodnosa na radnom mjestu, s kolegama, s kojima komunicirate svakodnevno. Održavajte dijalog i stvorite osjećaj timskog rada i zabave kad god je to moguće. Normalno, s kupcima morate biti sposobni izgraditi odnos punog povjerenja, odnos u kojem ćete biti spremni i na davanje iskrenih savjeta. Vi želite da vas kupac vidi kao poštenog poslovnog partnera, kao izvor informacija koje mu mogu biti korisne za njegovo poslovanje.

Graditi međuljudske odnose je znanost, a djelomično umijeće. Ako u tome uspijete, to će vam uvelike pomoći u ostvarenju karijere. Evo nekoliko strategija za koje psiholozi smatraju da vam mogu pomoći na tom putu:

Budite onaj koji će cijeniti druge i biti im zahvalan. Jedan od temelja u gradnji međuljudskih odnosa je cijeniti svakoga s kim dolazite u kontakt na poslu. Zahvalite se i iskreno cijenite ono što su učinili za vas.

Provredite vrijeme razumno. Nije rijedak slučaj da poslovni čovjek pokušava juriti, "trčati" u više različitih smjerova. Obično, tada nije vrlo efikasan ni u jednom. Fokusirati se na one najvažnije zadatke, znači biti mnogo djelotvorniji.

Identificirajte one međuljudske odnose koje trebate kreirati i održavajte ih u svojem interesu i u interesu drugih. Morate biti osoba koja će investirati vrijeme u ostvarenje zdravih međuljudskih odnosa.

Budite društveni. Poželjni međuljudski odnosi ne stvaraju se i ne razvijaju samo na poslu. Mnogo puta to se dogodi i izvan zgrade u kojoj radite. To se može dogoditi za vrijem nekog ručka, kave u kafici, za vrijeme nekog usputnog pića, u teretani i na mnogim drugim mjestima. Neki od najboljih međuljudskih odnosa stvoreni su izvan ureda i uopće ne razgovarajući o poslu.

Pomognite drugima da uspiju. Vjerojatno nema boljeg načina da se zasnuju međuljudski odnosi, koje trebate u ostvarivanju svoje karijere, nego pomoći drugima da uspiju. Ta je strategija vrlo moćna.

Na kraju, zaključimo, sposobnost izgradnje konstruktivnih međuljudskih odnosa ima snagu da vam nevjerojatno mnogo pomogne u vašoj karijeri. Nema druge magične tehnike na tom putu.

Kakav ćete uspjeh postići, u potpunosti ovisi o vama. Ako uložite dovoljno vremena i energije u gradnju dobrih i čvrstih odnosa u radnom okruženju, bit će vam to velik poticaj, stimulans za ostvarenje uspješne karijere.

KAKO UBLAŽITI BOL I SNIZITI POKLJUVANJE

PARACETAMOL JE ANALGETIK KOJI UBLAŽAVA BOL I SMANJUJE VRUĆICU DJELUJUĆI NA CENTRE U MOZGU KOJI PRIMAJU PORUKE O BOLI I KONTROLIRAJU TEMPERATURU TIJELA.

Piše: Tatjana Vučelić, mag. pharm.

Bol je zaštitni mehanizam tijela i vrlo čest razlog zbog kojega pacijenti traže pomoć liječnika, posebno kad joj je uzrok nepoznat. Ona je subjektivno, neugodno, osjetno i emocionalno iskustvo koje nastaje kao posljedica prijetećeg ili nastalog oštećenja tkiva. Bol možemo razlikovati prema trajanju, kvaliteti, jakosti i uzroku. Prema duljini trajanja razlikujemo akutnu i kroničnu bol. Izuzetno je važno otkriti uzrok boli jer ona direktno utječe na kvalitetu života. Cilj liječenja boli je potpuno ukloniti ili ublažiti bol te spriječiti daljnje komplikacije.

Paracetamol je analgetik koji ublažava bol i smanjuje vrućicu djelujući na centre u mozgu koji primaju poruke o boli i kontroliraju temperaturu tijela. U obliku koji je dostupan u prodaji, pokazao se djelotvornim za ljudе koji osjećaju blagu i umjerenu bol. Stoga, paracetamol možemo uzimati za ublažavanje blage do umjerene boli kod različitih stanja, kao što su: migrena, tenzija, glavobolja, zubobolja, neuralgija, bol u ledima, reumatska i mišićna bol, dismenoreja, grlobolja, kao i kod blagog osteoartritisa.

Također, zbog antipiretičkog djelovanja paracetamol je pogodan za snižavanje temperature kod prehlada, viroza i gripe. Vrijednosti tjelesne temperature kod zdravog čovjeka (mjereno pod pazuhom) iznose 36 i 37 °C. Vrućica ili površena tjelesna temperatura definira se kao tjelesna temperatura iznad normalne razine, kao rezultat promjena u termoregulacijskom centru u mozgu, djelovanjem specifičnih kemijskih spojeva koji nastaju najčešće kao odgovor organizma na infekcije virusima, bakterijama ili parazitima. Vrućica se može javiti i kao reakcija organizma na primljeno cjepivo. Paracetamol je svakako prvi lijek izbora za snižavanje površene temperature u navedenim stanjima.

Glavne značajke migrene su ponavljajuće glavobolje umjerene do jake boli koju prate mučnina i/ili povraćanje te preosjetljivost na svjetlo i/ili zvukove i/ili mirise. Bol može biti pulsirajuća ili tupa, zahvaćati pola glave, cijelu glavu ili pak samo dio glave. Takva

promo

LUPOCET DIREKT 500 mg granule, su novi bezreceptni lijek koji dolazi u novom farmaceutskom obliku – bijele granule s okusom limuna, namijenjene za direktnu primjenu u usta. Prednost ovog novog oblika je lakše gutanje zbog toga što se granule u ustima u dodiru sa slinom odmah otapaju i lako progutaju.

LUPOCET DIREKT 500 mg granule pripadaju farmakoterapijskoj skupini: ostali analgetici i antipiretici, anilidi (ATK oznaka: N02BE01).

Sastav

LUPOCET DIREKT 500 mg granule: jedna vrećica s granulama sadrži 500 mg paracetamola. Jedna vrećica s granulama sadrži 5 mmol (ili 115 mg) natrija; 23,8 mg aspartama i saharozu.

Terapijske indikacije

LUPOCET DIREKT 500 mg granule prikladne su za ublažavanje blage do umjerene boli (npr. glavobolje (uključujući migrenu i tenzijsku glavobolju)), zubobolje, neuralgi-

je, boli u ledima, reumatske i mišićne boli, dismenoreje i grlobolje. Preporučuje se za simptomatsko ublažavanje bolova kod blagog osteoartritisa kojeg je prethodno dijagnosticirao liječnik. Koristi se za snižavanje površene tjelesne temperature uslijed obične prehlade ili gripe.

FARMAKOLOŠKA SVOJSTVA

Farmakodinamička svojstva

Paracetamol je anilinski derivat s analgetskim i antipiretskim djelovanjem, bez protuupalnog učinka. Pretpostavlja se da je mehanizam djelovanja sličan onome za acetilsalicilatnu kiselinu te je ovisan o selektivnoj inhibiciji sinteze prostaglandina.

Analgezija: Iako mehanizam analgetskog djelovanja nije u potpunosti objašnjen, smatra se da paracetamol prvenstveno djeluje inhibicijom sinteze prostaglandina u središnjem živčanom sustavu, a manjim dijelom na perifernom tkivu u smislu inhibiranja stvaranja bolnog podražaja. Periferni učinak može također biti posljedica inhibicije sinteze prostaglandina ili inhibicije sinteze

VIŠENU TJELESNU TEMPERATURU?

bol obično traje između 4 i 72 sata. Tenzijsku glavobolju imao je svatko od nas barem jednom u životu, a poznata je i pod drugim nazivima kao što je obična glavobolja, glavobolja uzrokovana mišićnom kontrakcijom ili stres-glavobolja.

Zubobolja se obično javlja kao neprekidna pulsirajuća bol koju osjećamo u Zubima ili desnima, ali može se pojavit i nestati.

Neuralgija je, kako i samo ime kaže, bol živca koja se javlja kad je živac podražen ili upaljen. Križobolja ili bol u leđima je jedan od najučestalijih zdravstvenih problema današnjice, te se procjenjuje da 80% populacije tijekom svog života ima barem jednom bolove u križima ili slabinskom, donjem dijelu kralješnice. Mišićno-koštana bol zahvaća sve dobne skupine, a često je udružena

PARACETAMOL U OBLIKU KOJI JE DOSTUPAN U PRODAJI, POKAZAO SE DJELOTVORNIM ZA LJUDE KOJI OSJEĆAJU BLAGU I UMJERENU BOL.

i djelovanja drugih spojeva koji povećavaju osjetljivost receptora za bol na mehaničke i kemijske podražaje.

Antipireza: Pretpostavljeni mehanizam za antipiretički učinak paracetamola uključuje njegovo djelovanje na termoregulacijski centar u hipotalamusu, čime se izaziva periferna vazodilatacija i povećanje protoka krvi kroz kožu, znojenje i gubitak topline. Središnji učinak se vjerojatno ostvaruje inhibicijom sinteze prostaglandina u hipotalamusu.

Doziranje

Odrasli (uključujući starije) i adolescenti (tjelesne mase veće od 40 kg):

NE PRIMJENJUJTE VIŠE OD 8 VREĆICA UNUTAR 24 SATA.

Tjelesna masa	Približna dob	Pojedinačna doza	Najveća dnevna doza
41 do 50 kg	Adolescenti u dobi od >12 do 15 godina	1 vrećica (500 mg)	4 pojedinačne doze na dan
Više od 50 kg	Odrasli i adolescenti > 15 godina	1 ili 2 vrećice (500 mg ili 1000 mg)	4 pojedinačne doze na dan

PARACETAMOL MOŽEMO UZIMATI ZA UBLAŽAVANJE BLAGE DO UMJERENE BOLI KOD RAZLIČITIH STANJA KAO ŠTO SU: MIGRENA, TENZIJSKA GLAVOBOLJA, ZUBOBOLJA, NEURALGIJA, BOL U LEĐIMA, REUMATSKA I MIŠIĆNA BOL, DISMENOREJA, GRLOBOLJA, KAO I KOD BLAGOG OSTEOARTRITISA

s reumatskim bolestima. Bol u mišićima može se razviti bilo gdje - u leđima, vratu, ramenima, nogama i prsima. Najčešći uzroci boli u mišićima su: pretjerana uporaba nekog mišića, svaka vrsta fizičke aktivnosti na koju niste navikli, bilo kakva ozljeda (iščašenje i uganuće), napetost mišića.

Bolna menstruacija ili dismenoreja označa-

va bolnost koja se javlja kod menstruacije. Bol se može pojaviti istovremeno s menstruacijom ili joj prethoditi 1 do 3 dana.

Osteoartritis, ponekad nazvan degenerativni artritis, degenerativna bolest zglobova ili, jednostavno artroza, čini gotovo polovicu svih vrsta artritisa i karakterizira ga uništavanje zglobne hrskavice.

Grlobolje su tijekom cijele godine čest razlog za posjet liječniku ili ljekarniku. Teško gutanje, promuklost i bolno grlo neki su od simptoma upale grla.

Uzeti 1 ili 2 vrećice, 3 do 4 puta dnevno prema potrebi, u razmacima ne manjim od 4 sata.

Način primjene:

Za oralnu primjenu. Vrećicu otvoriti neposredno prije uporabe i cijeli sadržaj staviti izravno u usta. Granule se u ustima u dodi-

ru sa slinom odmah otapaju i zatim se прогutaju. Važno je napomenuti da je ukoliko simptomi potraju dulje od 3 dana, potrebno posavjetovati se s liječnikom. Zbog jačine djelatne tvari lijek Lupocet direkt 500 mg granule se ne smije primjenjivati u djece mlađe od 12 godina.

Lijek se izdaje bez recepta, u ljekarni i specijaliziranim prodavaonicama za promet na malo lijekovima, a dolazi u pakiranju od 10 vrećica u kutiji.

Prije uporabe pažljivo pročitajte uputu o lijeku, a o rizicima i nuspojavama upitajte svojeg liječnika ili ljekarnika.

Prim. dr. sc. MARIJA BUBAŠ,

Prim. dr. sc. Marija Bubaš, dr. med., pomoćnica je ravnatelja Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, specijalistica medicine rada i športa te voditeljica Službe za medicinu rada HZJZ-a. Iza nje je dugogodišnji stručni rad, no šira ju je javnost upoznala tijekom posljednje godine u pandemiji Covida-19. Kao bliska suradnica ravnatelja HZJZ-a kao i, naravno, Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, dr. Bubaš često istupa u javnom prostoru te izravno, stručno i sa stavom, odgovara na broja pitanja vezano za epidemiološko stanje, epidemiološke mjere, cijepljenje, cjepiva...

Dr. Bubaš rado se odazvala i našoj molbi za intervju za Glasilo Belupa.

B S pandemijom virusa SARS-Cov-2 živimo već više od godinu dana. Od posljedica bolesti u svijetu je umrlo više od dva milijuna, u Hrvatskoj više od 5.700 ljudi. Kako se, prema vašoj ocjeni, Hrvatska nosila i nosi s pandemijom Covida-19?

ZADOVOLJAVAĆU RAZINU PROCIJEPLJENOSTI MOGLI BISMO DOSTIĆI VRLO I SMATRAM KAKO ĆE TAKO I OSTATI, NAROČITO KADA SE PROCIJEPI VEĆI BROJ

Prošlo je već više od godine dana od pojave prvog slučaja u našoj zemlji. Tada, COVID-19 bio je nova bolest o kojoj se nije puno znalo te je Hrvatska, kao i ostatak svijeta, reagirala na način da maksimalno zaštiti zdravlje svojih građana. Mjere su se prilagođavale s novim saznanjima o ovoj bolesti, uvijek uzimajući u obzir ravnotežu između zaštite zdravlja građana, ali i očuvanja gospodarske i ekonomske aktivnosti. Važno je istaknuti da su zdravstveni djelatnici, i u javnom zdravstvu i u bolnicama, od početka epidemije u Hrvatskoj maksimalno angažirani ne samo u zbrinjavanju pacijenta oboljelih od COVID-a 19, već i svih ostalih pacijenata. Čak i tijekom najvećeg pritiska na zdravstveni sustav, u studenom i prosincu prošle godine, svaki je čovjek dobio

odgovarajuću zdravstvenu skrb. Također, važno je istaknuti kako je većina građana prihvatala mjere te prilagodila svoje svakodnevne aktivnosti što je vjerojatno i najvažniji doprinos u trenutnoj situaciji.

S obzirom na sve navedeno, rekla bih da se Hrvatska u ovih godinu dana vrlo dobro nosila s cijelom situacijom, a vjerujem i da ćemo sada, kada smo napokon dobili i cjepivo, na isti način i pobijediti ovu epidemiju.

B Odjel za virološku serologiju HZJZ-a proveo je seroepidemiološku studiju u koju je bilo uključeno 1436 ispitanika oba spola, svih dobnih skupina, iz svih hrvatskih županija. Ukupna seroprevalencija je 25 posto, što znači da je toliki udio građana, ili oko milijun ljudi, bilo u kontaktu s koronavirusom i ima antitijela. Može li to kao i do sada ci-

DO KRAJA TRAVNJA NAJAVLJENO JE VIŠE OD POLA MILIJUNA NOVIH DOZA CJEPIVA

rojatno da će tek tako nestati. Povrh toga, pojavile su se i nove varijante virusa, od kojih su neke i zaraznije od do sada proširene varijante virusa. Nadamo se kako trenutni rast brojeva neće biti na onoj razini kao tijekom studenog i prosinca prošle godine te kako ćemo uz pomoć cjepiva tijekom toplijih mjeseci obuzdati daljnju progresiju ove bolesti.

B Rekli ste nedavno "cjepivo jest svjetlo na kraju tunela, ali bit će to poduži tunel". Mislili ste pri tome na sporu isporuku cjepiva

brzi. Sudeći po trenutnoj zainteresiranosti za cjepljenje, građane neće biti potrebno dodatno uvjeravati.

B Kada očekujete da ćemo u Hrvatskoj postići zadovoljavajuću razinu procijepljenosti?

Zapravo, očekujem to vrlo brzo nakon što stignu veće količine cjepiva. Zainteresiranost građana je velika i smatram kako će tako i ostati, naročito kada se procijepi veći broj ljudi te postane svima jasno da korist cjepljenja nadmašuje rizike odnosno da je

BRZO NAKON ŠTO NAM STIGNU VEĆE KOLIČINE CJEPIVA. ZAINTERESIRANOST GRAĐANA ZA CIJEPLJENJE JE VELIKA I LJUDI TE POSTANE SVIMA JASNO DA KORIST CIJEPLJENJA NADMAŠUJE RIZIKE, ODNOSNO DA JE CJEPIVO SIGURNO

jepljeni, usporiti epidemiju kod nas? Ili nam ipak stiže treći val?

Izreka, koja se pripisuje danskom fizičaru i nobelovcu Nielsu Bohru, kaže: 'Predviđanje je vrlo teško, pogotovo ako se radi o budućnosti.' Vrlo je teško u ovoj situaciji govoriti o budućnosti, naročito stoga što smo dobili i novu "varijablu" – cjepivo – za koju ćemo tek vidjeti na koji način utječe na epidemiološku sliku ove bolesti.

Kada se epidemiološka situacija poboljšava, kao što je bio slučaj tijekom siječnja i veljače, ljudi se opuštaju; nadaju se kako je kraj blizu. Međutim, sportskim žargonom rečeno, kraj utakmice je tek onda kada sudac svira kraj, a dobar rezultat može se do tada istopiti. SARS-CoV-2 je respiratori virus koji se širi kapljично, vrlo je malo vje-

Hrvatskoj kao i drugim zemljama EU. No, kakav je prema sadašnjim saznanjima, plan dolaska cjepiva u našu zemlju i kada bi moglo krenuti masovnije cjepljenje?

Do sada je zaprimljeno nešto manje od pola milijuna doza cjepiva, sva tri zajedno, a do kraja travnja najavljeno je čak i više od pola milijuna novih doza. Ipak, trenutno je iznimno velika potražnja za cjepivima, a proizvođači mijenjaju količinu dostavljenih doza s obzirom na svoje kapacitete proizvodnje koje nije uvijek moguće precizno planirati. Početak masovnog cjepljenja ne ovisi samo o dostupnim dozama, već i o medicinskim timovima kao i želji građana da se cijepe. Do sada se pokazalo kako timova za cjepljenje neće nedostajati, a jednom uigrani timovi iznimno su spretni i

cjepivo sigurno. Do tada, važno je cijepiti najugroženije skupine kako bismo ih zaštitili prvenstveno od teških oblika bolesti ili od onog najgoreg, a to je smrtni ishod. Strateški bi se moglo razmišljati i o procjepljivanju radno aktivne i mlađe populacije jer na taj način stvaramo zaštitini bedem oko ranjivih skupina populacije. No, zasad, Plan cjepljenja predviđa hodogram kojeg se držimo koliko je god moguće u danim okonostima.

B Trenutno se građani u Hrvatskoj protiv Covida-19 cijepe s tri cjepiva, Pfizer/BioNTechom, Modernom i AstraZenecom. Treba li sumnjati u učinkovitost i sigurnost bilo kojeg cjepiva? Koje su najčešće nuspojave cjepiva?

Rekla bih da sumnjati nikada nije suvišno, sumnja je zapravo i jedan od pokretača zna-

Rizik od nuspojava manji je nego opasnost od Covida

B Sredinom ožujka, dakle prije zaključka Europske agencije za lijekove, 18 europskih zemalja nakratko je obustavilo cijepljenje cjepivom AstraZenecu zbog sumnje na nuspojavu zgrušavanja krvi kod određenog broja osoba i nekoliko smrtnih slučajeva. Hrvatska to nije učinila. Zašto?

Na stranicama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo objavljeno je kako nije utvrđena uzročno-posljetična povezanost poremećaja zgrušavanja i cijepljenja. Trenutno dostupni podaci ne ukazuju na veći broj tromboembolijskih događaja nego što je to slučaj u općoj populaciji, a korist primjene tog cjepiva višestruko je veća od rizika. Općenito, to nije slučaj samo s ovim cjepivom. Svaki lijek nosi svoje rizike, odnosno nuspojave, a liječnici vrlo često procjenjuju između koristi nekog lijeka u liječenju bolesti i njegove štetnosti, odnosno jesu li rijetke i iznimno rijetke nuspojave vrijedne rizika kako bi se izlijedičila bolest. Isto je slučaj i s navedenim cjepivom, pogotovo kada se uzme u obzir da i sama bolest COVID-19 nosi rizik od poremećaja zgrušavanja krvi što je prognostički vrlo nepovoljno, a nerijetko povezano i sa smrtnim ishodom.

Usto, takvo je stajalište 18. ožujka potvrdila i Europska agencija za lijekove koja kaže da cjepivo nije povezano s povećanjem ukupnog rizika nastanka

nosti i napretka. Ipak, sumnja u učinkovitost i sigurnost cjepiva trenutno nije opravdana. Sva cjepiva na tržištu, pogotovo u pogledu nuspojava, trenutno su pod povećalom i u Hrvatskoj i u svijetu, stoga smatram kako će svaka nuspojava koja je potencijalno opasnata biti na vrijeme uočena.

No, dosadašnje iskustvo u Hrvatskoj pokazuje kako su najčešće nuspojave one uobičajene, očekivane nuspojave koje se pojavljuju kod svakog cjepiva - povиšena tjelesna temperatura, bol na mjestu primjene, glavobolja, bol u mišićima, zimica, opća slabost, umor, crvenilo na mjestu primjene cjepiva, mučnina i bol u zglobovima. Ozbiljnije nuspojave uključuju neposredne preosjetljivosti - osip, svrbež i urticariju – koje se pojavljuju neposredno nakon cijepljenja te zahtijevaju primjenu antialergijskih lijekova nakon čega dolazi do poboljšanja. Rjeđe su zabilježene reakcije uglavnom prolazne periferne slabosti jedne strane lica.

krvnih ugrušaka (tromboembolijskih događaja) u cijepljenih osoba niti je utvrđena neispravnost vezana uz kvalitetu pojedinih serija cjepiva ili određenih proizvodnih pogona. PRAC (Odbor Europske agencije za lijekove koji nadzire sigurnost humanih lijekova) ocijenio je da je moguće da je cjepivo povezano s vrlo rijetkim slučajevima krvnih ugrušaka povezanih s trombocitopenijom, s ili bez krvarenja, uključujući rijetke slučajeve ugrušaka poput cerebralne venske sinusne tromboze – CVST-a. No, uzročno-posljetična povezanost tih slučajeva s cjepivom nije utvrđena, stoga će se provesti daljnja ocjena predmetnih slučajeva. A riječ je o rijetkim slučajevima - utvrđeno je samo sedam slučajeva koji upućuju na stvaranje krvnih

ugrušaka u više krvnih žila (diseminirana intravaskularna koagulacija - DIK) i 18 slučajeva CVST-a na oko 20 milijuna ljudi, koliko ih je na području Velike Britanije i Europskog gospodarskog prostora (EGP) primilo ovo cjepivo do 16. ožujka 2021. godine.

Nadalje, EMA nije donijela odluku trebaju li se žene u dobi 25 do 55 godina izuzeti od cijepljenja, što znači da se smatra da taj rizik nije velik. Posebno naglašava da je i za žene u toj dobi puno veća korist od cijepljenja nego što je prisutan rizik od ove bolesti. To, dakle, ne bi trebalo imati utjecaj na politiku cijepljenja.

U svakom slučaju, generalni je zaključak da je rizik od nuspojava manji nego opasnost od Covida.

B Specijalistica ste medicine rada što uz dijagnostiku uključuje i preventivnu medicinu. Vodimo li u Hrvatskoj dovoljno računa o preventivi? Mislim pri tome na zdravstveni sustav, ali i na svakog pojedinca osobno. Velika je stvar izlijiečiti, a za liječnika je osobito zadovoljstvo pomoći bolesnom da ozdravi. No, za mene je daleko ljepši dio medicine kada do bolesti uopće niti ne dođe - kada pomognete čovjeku da očuva svoje zdravlje. To je i teže, jer dok smo zdravi, bolest nam izgleda kao nešto daleko što nas nikako ne može dotaknuti. Ciljna skupina preventivne medicine je uglavnom zdrava populacija. Kažem uglavnom, jer postoji i prevencija ponovne pojave bolesti, kao i rano otkrivanje bolesti, a zdravi ljudi ne odlaže liječniku. Primjerice, ako samo uzmemmo populaciju koja živi u gradovima, ugrobu rečeno 30-70% građana EU je pretilo, a 10-30% je gojazno. Populacija stari što je nezaobilazni čimbenik

koji od nas traži da se strateški postavimo prema očuvanju funkcionalnosti tom rastućem udjelu populacije koji ima preko 65 godina života i postaje najjača ekonomija svijeta. Moramo razmišljati kako da očuvamo radnu sposobnost tijekom cijelog radnog vijeka tako da mirovina opet bude puna zadovoljstva, ali i produktivna jer se neminovno produljava produktivna životna dob. Niti jedno gospodarstvo svijeta ne može nositi teret ranog umirovljenja i ranog gubitka radne sposobnosti, a takve su situacije veliki društveni problem i značajno utječu na kvalitetu života i pojedinca i obitelji.

Primjerice, očekuje se da će se do 2030. godine broj stanovnika EU starijih od 65 godina udvostručiti. Dobro je što u preventivnoj medicini nema lijekova niti skupih medicinsko-dijagnostičkih postupaka. Međutim to stavlja preventivnu medicinu na začelje problematičnih područja zdrav-

Belupo sudjelovao na Tjednu karijera Sveučilišta Sjever

STUDENTIMA SVEUČILIŠTA SJEVER PREDSTAVLJENE SU MOGUĆNOSTI U VIDU STRUČNIH PRAKSI, IZRADE PROJEKTNIH ZADATAKA, STUDENTSKIH STIPENDIJA TE ZAPOŠLJAVANJA

stva po pitanju troškova, a troškovi su često, iz opravdanih razloga, najinteresantija tema. Naše je oružje, recimo, edukacija, informiranje, ali i provedba raznih dijagnostičkih postupaka kojima se može rano otkriti bolest. Dakle, u skladu s jednim od principa Andrije Štampara, oca hrvatske javnozdravstvene medicine, upravo zbog edukacije i informiranja populacije o kojoj skrbji, liječnik kada se bavi preventivom, mora biti među ljudima.

U Hrvatskoj postoje mnogi preventivni programi, no ova je epidemija svakako stavila u fokus koliko su važni edukacija i informiranje. Sve mjere sprječavanja širenja zaraze, od onih općih do nošenja zaštitne opreme, u populaciji i radnim kolektivima ne bi ništa vrijedile kada ih svi ne bi prihvatali i pridržavali ih se, a upravo su tu edukacija i informiranje odigrali značajnu ulogu.

B U ovoj se pandemiji pokazalo koliko je važan javni zdravstveni sustav. Kako ga u sačuvati i dalje razvijati?

Javni zdravstveni sustav obuhvaća sve javne, privatne i dobrotvoljne subjekte koji doprinose pružanju osnovnih javnih zdravstvenih usluga. Sustavi javnog zdravstva služe zajednici praćenjem zdravstvenog stanja te identificiranjem i rješavanjem zdravstvenih problema i opasnosti. S jedne strane, zadaća je sustava informiranje i edukacija građana, s druge strane razvijanje i unapređenje učinkovitosti, dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite i usluge.

Pandemija je nacionalne zdravstvene stave diljem svijeta stavila na teška iskušenja. Čak i oni koji su u svjetskim razmjerima bili klasificirani kao visoko učinkoviti, pokazali su neodgovarajuću otpornost i fleksibilnost. Nema sumnje, bit će mnogo rasprave o tome kako ih osnažiti. Dio organizacije i očuvanja javnozdravstvenog sustava leži u rukama političkih donosioča odluka. Oni mogu, na primjer, inicirati izgradnju fizičkih kapaciteta. Dio odgovornosti leži u rukama zdravstvenih djelatnika koji svojim kontinuiranim obrazovanjem i istraživačkim radom dolaze do novih otkrića i uvode nove metode liječenja svojih pacijenata. A dio je odgovornosti svakako i na građanima. Vrlo često se tijekom ove epidemije spominjalo očuvanje zdravstvenog sustava na način da čuvamo sebe i bližnje od zaraze, no to nije nužno samo tijekom epidemije. Zapravo isto pravilo vrijedi uvjek, jer čuvanjem vlastitog zdravlja do mјere do koje je to moguće zapravo odrećujemo zdravstveni sustav, a prvenstveno činimo dobro sebi.

Virtualni Tjedan karijera – krovni događaj povezivanja poslodavaca i studenata održan je na Sveučilištu Sjever od 22. do 26. ožujka. U tri različite sesije tijekom pet dana održane su panel-rasprave s uspješnim predstavnicima poznatih tvrtki, predstavljanje djelatnosti i rada tvrtki izlagачe te radionice za studente. Na Tjednu karijera sudjelovalo je više od 40 tvrtki koje su predstavile svoju djelatnost s primarnim fokusom na mogućnostima za studente Sveučilišta Sjever u vidu stručnih praksi; izrade projektnih zadataka, studentskih stipendija te mogućnosti zapošljavanja. Bile su tu brojne poznate, ali i inozemno priznate tvrtke. Među mnoštvom njih predstavila se i naša kompanija. Lenkica Penava, direktorica Nutraceutike u Belupu, sudjelovala je u panelu pod nazivom "Što je zajedničko zdravstvenim djelatnicima, prehrambenim tehnologima i COVID-19 pandemiji?" dok je Mirela Trnski, rukovoditeljica Ljudskih potencijala u Belupu, predstavila studentima našu kompaniju, što Belupo radi, kako radi te što studenti moraju učiniti kako bi, jednoga dana, postali dio Belupova tima.

Na Sveučilištu Sjever trenutno studira više od četiri tisuće studenata, na ukupno 26 studijskih programa na svim razinama, sa stalnom konstantom rasta. Jedan od prioritetnih ciljeva razvoja Sveučilišta Sjever jest što kvalitetnija i aktivnija suradnja s gospodar-

stvom koja pridonosi izobrazbi kompetentnog stručnog kadra, ali je i od iznimne važnosti za daljnji razvoj studijskih programa. Više od 80 % programa u STEM je području, čime je Sveučilište Sjever prepoznato kao jedno od vodećih u navedenom području izobrazbe stručnog kadra. Osim postojećih studijskih programa, a sukladno potrebama tržišta rada, u sljedećoj akademskoj godini Sveučilište Sjever kreće s izvođenjem novih studijskih programa. Kako je upravo suradnja s gospodarstvom ključan segment unapređivanja studijskih programa, upoznavanje studenata, budućih stručnjaka, s realnim potrebama na tržištu rada i više je nego potrebno, ali i traženo od samih studenata. Upravo u tu svrhu, Sveučilište Sjever organizira Tjedan karijera "Connect Week UNIN". Tjedan karijera bila je izvrsna i jedinstvena prilika za umrežavanje studenata i poslodavaca, ali ujedno i značajna prilika za razmjenu iskustava i informacija između Sveučilišta (nastavnika/istraživača) i potreba gospodarstva, što u konačnici pridonosi unaprjeđenju i razvoju studijskih programa, ali i mogućnosti poslodavcima za pronalaškom novih, stručnih kadrova, već u najranijoj fazi razvoja karijere.

Cjelokupni program izvodio se virtualno, putem Google Meet platforme, dok je izravan prijenos samog događaja bio na službenom YouTube kanalu Sveučilišta Sjever.

BELUPOV WEBINAR

“Uloga i mjesto nove fiksne kombinacije rosuvastatina i acetilsalicilatne kiseline”

WEBINAR JE BIO DOSTUPAN NA BELUPOVOJ DIGITALNOJ PLATFORMI OD 18. DO 25. OŽUJKA, A POGLEDALO GA JE OKO 200-INJAK LIJEČNIKA OBITELJSKE MEDICINE

Piše: Irena Pavačić, dr. med., mag. admin. sanit. Prilagođavajući se novoj situaciji s pandijom COVID-19 te prateći trendove kako stručne tako i u digitalnoj komunikaciji, organizirali smo webinar za liječnike obiteljske medicine koji je održala doc. dr. sc. Jozica Šikić, dr. med., specijalistica interne medicine, subspec. kardiologije iz KB "Sveti Duh" u Zagrebu.

Webinar na temu: "Uloga i mjesto nove fiksne kombinacije rosuvastatina i acetilsalicilatne kiseline" mogao se pogledati na Belupovoj digitalnoj platformi od 18. do 25. ožujka, a pogledalo ga je oko 200-injak liječnika obiteljske medicine.

Kardiovaskularne bolesti vodeći su uzrok morbiditeta i mortaliteta u svijetu i predstavljaju jedan od najvažnijih javnozdravstvenih problema današnjice. Ispravna sekundarna prevencija, u skladu sa smjernicama, značajno smanjuje učestalost nefatalnih i fatalnih kardiovaskularnih događaja te

poboljšava kvalitetu i duljinu života. Takva prevencija uključuje više nefarmakoloških mjeru te odgovarajuće farmakološko liječenje.

Doc. dr. sc. Šikić prikazala je glavne rizične faktore nastanka kardiovaskularnih bolesti, važnost terapije statinima, s naglaskom na sekundarnu prevenciju, te liječenje acetilsalicilatnom kiselinom uz prikaz najnovijih smjernica i relevantnih kliničkih studija. Na samom kraju webinara se moglo više doznati o farmakološkom liječenju u sekundarnoj prevenciji uz novu inovativnu fiksnu kombinaciju rosuvastatina i acetilsalicilatne kiseline.

I ovaj webinar, uz "virtualnu" posjećenost i povratne reakcije sudionika, istaknuo nam je važnost kontinuirane edukacije i promicanja struke uz pomoć izvrsnih predavača i iskusnih kliničara koji svojim znanjem i bogatim kliničkim iskustvom pružaju pomoć u kliničkom radu, a sve u cilju što uspješnijeg liječenja bolesnika.

Program transformacije procesa je usklađen

PROGRAM LSS TRANSFORMACIJE U BELUPOVOM KONTROLIRANOM KOMPLEXU PRISJETILI ZBOG ČEGA SMO KRENULI U PRIMJENU PROGRAMA LSS TRANSFORMACIJE

Otvaranjem novih proizvodnih pogona postojeći procesi više nisu bili optimalni za nove uvjete poslovanja pa ih je bilo potrebno optimizirati ili zamijeniti novima, učinkovitim procesima. Također je bilo potrebno kreirati nove procedure i prilagoditi pristup za proširene procese zbog povećanja proizvodnih kapaciteta s naglaskom na pojednostavljenje i optimizaciju procesa. Logično se pitanje postavlja i što je to točno program LSS transformacije?

Program LSS transformacije je sinergija:

Prihvaćanje promjena i preuzimanje odgovornosti

– Pod stručnim znanjem rješavanja problema smatramo metodološki pristup, analizu temeljnih uzroka problema, donošenje odluka koje se temelje na podacima i mjerljivi rezultati. Upravljanje promjenom podrazumijeva izlazak iz zone komfora, osnaživanje zaposlenika, prihvaćanje promjene i preuzimanje odgovornosti. Sinergijom jednog i drugog dolazimo do novog načina rada, tzv. modus operandi, a to znači da smo orijentirani na učinkovitost i rezultate svakog zaposlenika i usvajamo i živimo novu korporativnu kulturu: Moj Belupo vs. silo thinking. Naravno, ključna stavka u svemu tome je da je program transformacije i optimizacija procesa u potpunosti usklađena sa strategijom Belupa, a što kontrolira i nadzire Upravljački odbor, naglasio je Bojan Premužić, voditelj projekta Transformacija.

Brza prilagodba nepredviđenim situacijama

"Nitko od nas nije tako pametan kao svi mi zajedno" kaže jedna japanska poslovica o timskom radu i možemo se uvjeriti da je to tako. Moram pohvaliti sve timove koji rade na optimizaciji procesa zato što učestalom i maksimalno moguće vrijeme za rad na projektima uz svoje redovne aktivnosti koje imaju

Transformacije i optimizacije uskladen sa strategijom Belupa

UPU TRAJE OD KRAJA 2017. GODINE PA SMO SE MALO VRATILI NA POČETAK I PROGRAM TRANSFORMACIJE POSLOVNICH PROCESATE ŠTO TOČNO PREDSTAVLJA

jer ne smijemo zaboraviti da se operativa mora odraditi.

Na pitanje s kakvim se izazovima najčešće susreću, Bojan nam je kazao kako smo u ovim izazovnim vremenima pokazali i dokazali koliko se brzo možemo prilagoditi novonastalim i nepredviđenim situacijama, a što i je jedna od odlika učinkovitih timova. Jedna od takvih prilagodba i brzih reakcija je i proširenje tima koji vodi program transformacije s dvoje novih članova, Irena Repić Blažeković (GB iz prvog vala projekata)

kata Drugoga vala koji su u tijeku želio bih istaknuti projekt upravljanja resursima u Proizvodnji i to PKL pakirnici kao najopsežniji, jer smo obuhvatili cijelu jednu organizacijsku cjelinu s definiranom novom, modernom organizacijom te jasno definiranim odgovornostima i kriterijima napredovanja na temelju stjecanja kompetencija i vještina. Projekt je sam po sebi bio zahtjevan za cijeli core tim

i Ivan Povrženić (GB iz drugog vala projekata) koji aktivno sudjeluju na projektnim sastancima i u fazi su upoznavanja projekata drugog vala transformacije.

O atmosferi unutar tima...

Odlična je jer se vidi veliki entuzijazam i predanost te želja za prenošenjem i usvajanjem novih znanja, a dokaz za to je da su kolege na temelju rada i stečenog znanja u radu na projektima napredovali u karijeri. Osim tima koji vodi projekte programa LSS transformacije, potrebno je istaknuti i benefite koje smo ostvarili programom, a tiču se ljudskih resursa. Tako je tijekom Prvog i Drugog vala projekata LSS transformacije educirano: 1 Black Belt, 21 Green Belt, 20 educiranih sponzora projekata i 239 educiranih članova projektnih timova što je iznimna baza znanja i know how kompanije vezan uz metodologiju LSS-a i primjenu alata za optimizaciju procesa.

Najopsežniji projekt do sada

– Od 11 projekata Prvoga vala, 10 je završeno, a jedan je na kraju pilota te 14 proje-

koji radi na projektu jer konstantno implementiramo nova poboljšanja temeljena na kompleksnim analizama procesnih parametara.

Podrška Uprave ključna za uspjeh transformacije

– Moram istaknuti, a ključno je za uspjeh transformacije i održivu promjenu, to da konstantno imamo absolutnu podršku Uprave i iznimno dobru komunikaciju redovitim briefinzima. Na temelju rezultata projekata Prvoga vala transformacije, na koje smo svi zajedno ponosni i zadovoljni, uvjereni smo u uspjeh programa LSS transformacije i imamo jasno definirane ciljeve. Osobno smatram da Program ide u dobrom smjeru, uskladen je sa strategijom Belupa i usmjeren je k ciljevima kompanije te da ćemo u svim aktivnostima programa koje su pred nama stvarati nove i jačati postojeće vrijednosti našeg Belupa, kako bi svi zajedno bili efikasniji i učinkovitiji. Program LSS transformacije kao takav vodi kompaniju u smjeru operativne i procesne

izvrsnosti kao jednoj od pet ključnih vrijednosti Belupa.

Zadovoljstvo radnika temelj novo organizacije

Trenutačni fokus Bojana Premužića, voditelja projekta Transformacija, su aktivnosti usmjerene na širenje modela upravljanja resursima na ostale organizacijske cjeline kojeg smo razvili i koji je pokazao izvanredne rezultate, prvenstveno na učinkovitosti procesa pakiranja i zadovoljstvu radnika koji su nam temelj nove organizacije. Parallelno s time će Irena i Ivan "ući" u projekte Drugoga vala transformacije i voditi projekte kroz preostale faze DMAIC metode kako bi mogli završiti projekte u planiranom roku te lansirati nove projekte iz project poola.

– Veliki izazovi su pred nama i imam apsolutno povjerenje u svoj tim i vjerujem da imamo dovoljno znanja, volje i snage da bi ispunili očekivanja i postigli zadane ciljeve. Za kraj bi se prisjetio prigodnih stihova: "Stalna na tom svijetu samo mijena jest!" – Petar Preradović.

Svim belupovkama i belupovcima poručujem da ništa na ovom svijetu nije postojano te da promjene prihvativimo, njima upravljamo i stvorimo održivu promjenu kako bi zajedničkim snagama razvijali naš Belupo u pravom smjeru.

Budi Lean – Budi učinkovit!

PREDSTAVLJAMO – SLUŽBA MARKETINGA UNUTAR TRŽIŠTA RH

Tim mladosti i iskustva ostvaruje postavljene ciljeve

MISMO TIM MLADOSTI I ISKUSTVA, RAZLIČITI KARAKTEROM, ALI JEDINSTVENI U ŽELJI I POSTAVLJENIH POSLOVNICH CILJEVA – KAZALA JE BARBARA PEJNOVIĆ, DIREKTORICA MARKETINGA UNUTAR TRŽIŠTA RH

Navedena radna mjesta čine jednu cjelinu koja zaokružuje sve što je potrebno kako bi se s marketinške strane svakodnevni posao odvijao u cilju ostvarivanja zacrtanih planova. Poslovi su posloženi i organizirani na način da svatko zna svoj opis posla za koji je odgovoran te s obzirom na stalnu interakciju i povezanost međusobnih poslova, kolege su konstantno u svakodnevnoj komunikaciji.

Planirane marketinške aktivnosti

– Mi smo tim mladosti i iskustva, različiti karakterom, ali jedinstveni u želji i odgovornosti za ostvarivanje postavljenih poslovnih ciljeva i znamo izaći iz okvira, različitih razmišljanja kao i osobnih dojmove kako bi objektivno sagledali činjenično stanje i donijeli odluke. Svakodnevica je kod nas uvjek dinamična, provodimo planirane marketinške aktivnosti u djelu, prilagođavamo se tržišnim i internim okolnostima kako bi se posao odvijao nesmetano te se trudimo biti efikasniji, brži, kreativniji i drugačiji u planiranju i provođenju naših aktivnosti te kako bi se istaknuli na konkurentnom tržištu. Želja nam je, ali i stalo nam je do toga da Belupo bude jači i bolji na hrvatskom tržištu nego što je, iako smo komadni lider na tržištu receptnih lijekova te finansijski lider na tržištu bezreceptnih lijekova te da zdravstvenim radnicima kao i pacijentima i potrošačima budemo i dalje pouzdan i siguran partner koji jamči kvalitetu i učinkovitost svojih proizvoda, a s druge strane netko tko pazi na održavanje dugogodišnjih dobrih poslovnih odnosa i suradnji po kojima smo i prepoznati na hrvatskom tržištu – govori nam direktorica Marketinga tržišta RH te dodaje kako su se i u izazovnim vremena, ali i kad ona i nisu bila toliko izazovna kao u protekljoj i ovoj godini, svi u timu trudili nači dodatne načine i alate kako ostvariti zadane ciljeve.

Reagirati pravovremeno

– Imamo dugoročne ciljeve temeljene na strategijama za svaki proizvod, međutim taktike se mijenjaju ovisno o tržišnoj situaciji ili internim okolnostima. Naša zadaća je biti spremni prilagoditi se te po potrebi napraviti potrebne izmjene u svakodnevnom radu, izmijeniti postavljene taktike, po potrebi i strategije. U normalnim okolnostima većinom i uglavnom su to izazovi tržišta, kako se odvija situacija na pojedinom tržištu nekog od naših proizvoda, što konkurenca radi gdje i na koji način. Pomno to pratimo i uz već postavljene naše marketinške aktivnosti trudimo se reagirati pravovremeno u našu korist. U novonormalnim okolnostima, konkretno, već smo godinu dana u svojevrsnom lockdownu zbog pandemije uzrokovanе bolešcu COVID-19, dodatno smo se prilagođavali na digitalnu transformaciju gdje smo se u hiperprodukciji digitalnih aktivnosti od svih farmaceutskih kompanija na tržištu prema liječnicima i ljekarnicima uspjeli drugačije se istaknuti, komunicirati i uspješno surađivati – kazala je Barbara Pejnović te objasnila kako je teško bilo ostvarivati fizičke susrete, a teško je i danas, jer kad su mjere i donekle popustile strog režim je ostao i dalje prisutan u zdravstvenim ustanovama tako da im je bio otežan način i mogućnosti rada cijelo vrijeme sa zdravstvenim radnicima, naročito liječnicima.

Tim smo koji se ne predaje

– Osim digitalno, prilagodili smo i druge marketinške alate trenutnoj situaciji te stanju na tržištu. Pandemija je smanjila značajno i broj pregleda u pojedinim specijalnostima, građani iz straha nisu išli na kontrole i preventivne preglede i pitanje je koliko zapravo imamo neotkrivenih novih bolesti i hoće li se uspješno moći liječiti

Služba Marketinga unutar sektora Tržišta RH ima 25 zaposlenika. Organizacijska struktura podrazumijeva radna mjesta koja su raznovrsna, od product managera, koordinatora, organizatora unapređenja promocije, voditelja edukacija, voditelja digitalnog marketinga do suradnika i kolega u marketinškom skladištu, a koja odgovaraju direktno pomoćniku direktora Marketinga kao i direktorici Marketinga tržišta RH, Barbari Pejnović, mag. pharm., univ. spec. oec.

uspješno ljeve

ZELJI I ODGOVORNOSTI ZA OSTVARIVANJE KORICA MARKETINGA TRŽIŠTA RH

da su bile otkrivene na vrijeme. Na nama je da i dalje promoviramo naše lijekove i proizvode koji će i u budućim vremenima zasigurno imati svoje mjesto u uspješnom liječenju različitih zdravstvenih tegoba kod naših pacijenata. Svatko od nas u timu nalazi u teškim vremenima dodatnu snagu i volju za ustajati dalje, motivirati sebe kao i druge kolege, a u dobrim vremenima uspjeh zajednički podijeliti sa svim uključenim kolegama iz drugih službi ili sektora u Belupu. Mi smo tim koji se ne predaje lako, svjesni smo odgovornosti koju nosimo i zadnji smo koji odustaju od proizvoda ako mu je zaista došao kraj – kaže nam Barbara Pejnović, direktorka Marketinga tržišta RH, koju smo ujedno pitali i kako je biti na čelu jedne takve službe kao što je Marketing.

– Voditi službu Marketinga RH jest izazovno, ali ne i teško. Imam sreću da imam kolege koji su samostalni, vrijedni i znaju raditi svoj posao, a povjerenje je i ključ dobrog timskog rada. Naravno, sve to nadzrem u potreboj mjeri, dosta sam i u operativi i fine-tuning je ponekad potreban. Moja je odgovornost da ostvarim rezultate koji se očekuju od nas, upravljući najbolje i efikasno sa sredstvima koja su nam povjerenja te timom kako bi ostvarili što bolje prodajne rezultate i tržišne pozicije. To je izazov, ali to je i strast, jedna od ključnih kategorija vrijednosti naše kompanije za što su me kolege nagradile sa Zvijezdom Danicom 2018. godine – kazala je te za kraj dodala kako dobivena nagrada od tada stoji na ormaru u njenom uredu te ju svaki dan podsjeća na to da radi ono što živi i živi ono što radi za kompaniju, za svoj tim.

– To me i motivira posljednjih 14 godina dolaskom svaki dan na posao u Belupo, da vjerujem u sebe, u svoj tim, u Belupo i da ne posustanem ni pred jednim izazovom – motivirajuće završava Pejnović.

VAŽNOST DOBRE BRIGE OKO ZDRAVLJA USNE ŠUPLJINE

Novosti iz oralnog zdravlja

BOLEST ZUBNOG MESA – DODATNI RIZIČNI FAKTOR ZA OZBILJNIJU OBLIK OBOLJENJA OD BOLETI COVID-19

Piše: dr. Ivo Belan

Novo ispitivanje otkrilo je da oboljenje zubnog mesa može povećati rizik hospitalizacije ili smrtnog ishoda ako osobu istovremeno pogodi Covid-19. Koji je razlog tome?

Oboljenje, upala zubnog mesa (gingivitis) može biti znak upale koja je proširena u tijelu. Znanstvenici znaju da sustavna upala može biti u vezi ne samo s bolestima dišnog sustava nego i s bolestima u usnoj šupljini. U skladu s tim, održavati zdravima zube i zubno meso trud je koji pomaže da se izbjegava razvoj ili pogoršanje težeg oboljenja – periodontitisa (u usnoj šupljini).

Sustavna upala simptom je sindroma COVID-19, a također može biti simptom oboljenja zubnog mesa. Sve to upozorava na važnost dobre osobne higijene za vrijeme koronavirus pandemije.

U spomenutom ispitivanju, istraživači su uspoređivali oboljele od bolesti COVID-19, s ozbiljnim komplikacijama (koji su bili na odjelima za intenzivnu njegu ili na respiratoru), s onima koji nisu imali ozbiljne komplikacije. Otkrili su zanimljivu činjenicu. Pacijenti koji su istovremeno bolovali i od periodontitisa (najtežeg oboljenja zubnog mesa, imali su tri puta veću vjerojatnost da dobiju ozbiljne komplikacije od bolesti COVID-19. Kod takvih bolesnika također su utvrđene povećane razine biomarkera vezanih s lošijim ishodom COVID-19.

Sustavna upala u čitavom tijelu simptom je bolesti COVID-19, a ona također može biti znak oboljenja zubnog mesa – ističu istraživači. Rezultati pokazuju na važnost dobre brige oko zdravlja usne šupljine tijekom koronavirusne pandemije.

Oboljenje zubnog mesa (gingivitis) može uzrokovati krvarenje, loš zadah i, ako se ne liječi, može dovesti do gubitka zuba. Velik broj ljudi pati od nekog oblika bolesti zubnog mesa.

Prethodna istraživanja povezali su bolesno zubno meso s ozbiljnim bolestima, kao što su dijabetes, srčana oboljenja i Alzheimrove bolesti.

Stomatolozi upozoravaju – vremena na-

petosti i stresa donose i više škruganja zubima i stisnutih čeljusti

Ako vas stres i napetost povezanih s pandemijskom situacijom, čini da zubima više škrripe i vilice češće držite kako stisnutima, niste sami.

Stomatolozi danas sve češće izvještavaju da je, zanimljivo, primjećen porast broja ljudi koji škripe zubima i čvrsto stežu čeljusti, zbog mnogih izazova koji proizlaze iz nervne napetosti u okruženju koronavirusne pandemije. U ovim vremenima, stomatolozi se češće susreću slomljene zube, mostove, krunice, plombe. Sva ta događanja u ustima mogu izazvati migrene i druge glavobolje, bolove u licu, vratu i vilicama.

Prema nekim podacima, količina snage koju stvaramo kada stišćemo čeljusti je oko 150 kilograma!

Masažama i vježbama s čeljustima i mišićima lica, može se olakšati stiskanje vilica i škrapanje zubima. I, jasno, svjesno pokušavati, koliko je to moguće, relaksirati čeljusti i mišiće lica.

Bakterije na vašoj četkici za zube otkrivaju stanje vašeg zdravlja

Mikrobi na četkici za zube uglavnom dolaze iz vaših ustiju i pružaju uvid u vaše oralno zdravlje. U nedavnoj studiji, istraživači su zamolili veću skupinu ljudi da im pošalju upotrebљene četkice za zube, kako bi ispitali DNK na dlačicama četkica i identificirali prirodu nakupljenih mikroba. Oni su našli da su se mikrobi poklapali, bili usporedivi s mikrobima koji se često nalaze u ustima ili okolnoj koži. I to je bilo tako, bez obzira gdje se četkice nalaze u kupaonici (bilo u zatvorenom ormariću ili izvan njega). Stomatolozi tvrde da bakterije na četkicama mogu doći i iz vanjske okoline, ali ipak velika većina njih dolaze iz usta. Ispitivači su našli da su četkice ljudi koji redovno i temeljito peru zube pastom (upotrebljavajući i konac za čišćenje prostora između zubi), kao i vodu za ispiranje usta, imale manju količinu i manji broj vrsta mikroba. Oni ističu važnost dobre oralne higijene, jer tada će i četkica biti relativno čista. Preporučuje se kupiti novu četkicu svaka tri mjeseca.

Važnost praćenja stabilnosti lijeka u farmaceutici

PROIZVOĐAČ JE ODGOVORAN ZA KVALitetu LIJEKA TE MORA JAMČITI DA SIGURNOST, DJELOTVORNOST I KAKVOĆA LIJEKA OSTAJU PRIHVATLJIVA TIJEKOM DEKLARIRANOG ROKA VALJANosti

Razlog za razgovor s kolegom Draženom Huzjakom bio je više doznati o važnosti ispitivanja lijekova, odnosno njegovoj svrsi. Doznali smo i koliko je Belupo u posljednjih desetak godina napredovalo u metodama praćenja stabilnosti lijekova te koji se sve parametri određuju i prate kod određivanja stabilnosti lijekova. Doznali smo i koji to sve regulatorni aspekti ispitivanja stabilnosti lijeka moraju biti zadovoljeni da bi se dobilo odobrenje za stavljanje lijeka u promet. Pročitajte!

Dražen Huzjak, diplomirao je 1987. na Prehrambeno-biotehnološkom fakultetu u Zagrebu i stekao titulu diplomiranog inženjera biotehnologije. Iste godine zaposlio se u FC Istraživanja i razvoj tvrtke Podravka d.d. u Koprivnici kao tehnolog u Sektoru za razvoj biotehnologije. Nakon Domovinskog rata u svibnju 1992. godine prelazi u Sektor za razvoj lijekova i kontrolu kakvoće Belupo d.d. gdje sve do 2000. godine radi na poslovima glavnog tehnologa istraživača u razvoju tekućih farmaceutskih oblika. Godine 1996. obranio je magistarski rad na Prehrambeno-biotehnološkom fakultetu u Zagrebu i stekao titulu magistra biotehničkih znanosti. Godine 2000. preuzima poslove glavnog tehnologa istraživača u Razvoju analitike i stabilnosti odgovornog za ispitivanje stabilnosti lijekova, a 2004. godine postaje i rukovoditelj Odjela za stabilnost. Na toj funkciji radi i danas.

Važnost ispitivanja stabilnosti lijeka

Svrha ispitivanja stabilnosti je da se utvrdi kako se kvaliteta lijeka mijenja s vremenom pod utjecajem različitih faktora iz okoline kao što su temperatura, vlaga i svjetlost te da se odredi rok valjanosti lijeka i uvjeti pod kojima se lijek mora čuvati. Proizvođač je odgovoran za kvalitetu lijeka te mora garantirati da sigurnost, djelotvornost i kakvoća lijeka ostaju prihvatljiva tijekom deklariranog roka valjanosti. Lijek se tijekom vremena može mijenjati, ali se smatra stabilnim, sigurnim i djelotvornim sve dok su njegova fizikalna, kemijska, mikrobiološka i ostala svojstva unutar granica propisanih zahtjevom kakvoće tijekom roka valjanosti.

Međutim, tijekom životnog roka valjanosti lijeka može doći do njegove promjene koja može imati negativne posljedice na zdravljje bolesnika.

Stoga je ispitivanje stabilnosti lijekova regulatorna i zakonska obveza svakog proizvođača te su podaci o stabilnosti neizostavni dio svakog registracijskog dosjea. Osim toga, tijekom životnog ciklusa lijeka često se uvode promjene koje mogu utjecati na sigurnost, djelotvornost i kakvoću lijeka. U takvim slučajevima proizvođač je dužan ispitati stabilnost lijeka nakon implementirane promjene i usporediti dobivene stabilitetne podatke s onima dobivenim na istom lijeku prije promjene.

Smjernice za ispitivanje stabilnosti

Najvažnije smjernice za ispitivanje stabilnosti su ICH smjernice koje vrijede na područjima Europe, SAD-a i Japana, ali su generalno prihvaćene i u drugim krajevima svijeta ili pak predstavljaju temelj za regionalno i nacionalno specifične smjernice o ispitivanju stabilnosti.

Ispitanje stabilnosti

Ispitanja stabilnosti provode se u svim fazama životnog ciklusa lijeka, od faze razvoja do praćenja stabilnosti lijeka koji se nalazi na tržištu. U fazi razvoja lijeka provode se različite studije stabilnosti djelatne tvari i gotovog lijeka kako bi se dobila saznanja o profilu onečišćenja, potencijalnim razgradnim produktima, kompatibilnosti djelatne i pomoćnih tvari te kompatibilnosti lijeka s materijalom za primarno pakiranje. Tijekom razvoja lijeka također se provode ispitivanja osjetljivosti lijeka na svjetlo (ispitivanja fotostabilnosti) s ciljem odabira primarnog spremnika i definiranja uvjeta čuvanja lijeka. U fazi podnošenja zahtjeva za registraciju lijeka proizvođač mora regulatornom tijelu dostaviti podatke koji, prema ICH smjernicama, najčešće obuhvaćaju ispitivanja stabilnosti pri dugoročnim i ubrzanim testovima stabilnosti tijekom 6 mjeseci. Tijekom životnog ciklusa lijeka kada se on nalazi u prometu, obaveza je proizvođača pratiti stabilnost određenog broja serija

lijeka godišnje u skladu s EU GMP smjernicama, kazao nam je mag. Dražen Huzjak, rukovoditelj Stabilnosti.

Formalna studija ispitivanja stabilnosti lijeka (follow up stability)

Cilj formalne studije stabilnosti (follow up stability) odabir je optimalne formulacije proizvoda i spremnika te odrediti uvjete čuvanja i rok valjanosti lijeka. Formalne studije stabilnosti provode se pri uvjetima čuvanja i u intervalima ispitivanja koje su propisane smjernicama.

Rok valjanosti lijeka je razdoblje tijekom kojega proizvođač garantira da je njegov lijek stabilan, siguran i djelotvoran, uz uvjet da je originalno pakiranje neotvoreno i da je čuvan u skladu s propisanim uvjetima čuvanja. Rok valjanosti deklariira se na temelju stabilitetnih podataka dobivenih ispitivanjem na minimalno tri serije lijeka iste formulacije, proizvedenih prema istom proizvodnom postupku i opremljenih u identično pakiranje. Rezultati za svaki parametar evaluira se zasebno, a kao rok valjanosti definirat će se posljednji interval u kojem svi ispitivani parametri odgovaraju kriterijima prihvatljivosti navedenim u zahtjevu kakvoće tijekom roka valjanosti. Uvjeti čuvanja lijeka određuju se na temelju istih podataka ispitivanja na temelju kojih se definira rok valjanosti. Uvjeti čuvanja lijeka deklariraju se na temelju rezultata ispitivanja stabilnosti provedenih u skladu sa smjernicom CPMP/QWP/609/96/Rev2 Guideline on declaration on storage condition.

Ispitanje stabilnosti rutinskih serija lijeka (ongoing stability)

Po završetku formalne studije stabilnosti stabilitetni profil lijeka je poznat i definiran je rok valjanosti. Međutim, stabilnost lijeka potrebno je i dalje pratiti s ciljem potvrde dobivenih podataka, odnosno pravovremenog uočavanja potencijalnih promjena kemijskih, fizikalnih ili mikrobioloških parametara tijekom njegova roka valjanosti. Rezultati svih stabilitetnih parametara moraju ostati unutar odobrenog zahtjeva kakvoće sve do isteka roka valjanosti lijeka ukoliko je on čuvan pri deklariranim uvjetima čuvanja.

europskoj industriji

nja. U tu svrhu stabilnost lijeka nastavlja se pratiti na minimalno jednoj seriji godišnje i takva se serija na testu stabilnosti naziva rutinskom proizvodnom serijom (ongoing stability). Rutinske serije se na ispitivanje stabilnosti postavljaju isključivo u pakiranju u kojem se nalaze i na tržištu.

Stabilnost rutinskih proizvodnih serija prati se samo na dugoročnom testu stabilnosti, pri deklariranim uvjetima čuvanja koje su prethodno definirani na temelju formalne studije stabilnosti.

Ispitivanje stabilnosti lijeka nakon prvog otvaranja

Svrha primarnog spremnika je, između ostalog, zaštитiti lijek i spriječiti ili smanjiti njegovu razgradnju ili kontaminaciju tijekom uporabe. Njegova zaštitna uloga može se bitno umanjiti nakon prvog otvaranja lijeka. Štoviše, lijek upakiran u višedozni spremnik izložen je riziku mikrobiološke kontaminacije, proliferacije i/ili fizikalno-kemijske razgradnje uslijed opetovanog otvaranja i zatvaranja spremnika tijekom primjene lijeka.

Kako bi se utvrdio vremenski period tijekom kojeg lijek zapakiran u višedozni spremnik udovoljava zahtjevima kakvoće, provodi se ispitivanje stabilnosti nakon prvog otvaranja spremnika, a spomenuti vremenski period naziva se rokom valjanosti lijeka nakon prvog otvaranja.

Ispitivanje stabilnosti nakon prvog otvaranja lijeka mora biti osmišljeno tako da predstavlja simulaciju doziranja lijeka tijekom terapije. Pri uobičajenim uvjetima korištenja (sobna temperatura) u intervalima i trajanju predviđenima terapijom iz spremnika se uzimaju propisane doze lijeka. Nakon uzimanja količine koja odgovara propisanoj dozi, na preostaloj količini lijeka u spremniku provode se ispitivanja fizikalnih, kemijskih i mikrobioloških karakteristika koje su tijekom vremena podložne promjenama.

Na temelju dobivenih podataka odlučuje se je li za lijek potrebno deklarirati rok valjanosti i uvjete čuvanja nakon prvog otvaranja.

Ispitivanje stabilnosti lijeka "in bulk"

Ako se serije lijeka kompletno opremaju i puštaju u promet unutar 30 dana od proizvodnje, rok valjanosti lijeka računa se od datuma puštanja u promet. Međutim, po-

stoji situacije da se opremanje u primarni spremnik provede s određenim vremenskim odmakom. U tom slučaju rok valjanosti računa se od datuma proizvodnje koji predstavlja datum miješanja djelatne tvari s pomoćnim tvarima, a za lijekove koji nisu zapakirani u primarni spremnik unutar 30 dana od proizvodnje i koji su čuvani u spremnicima kao što su vreća, bačva ili tank obično se kaže da su opremljeni u "bulk" pakiranje. Kako bi proizvođač bio siguran da se kakvoća lijeka tijekom vremena čekanja nije promijenila, mora provesti ispitivanje stabilnosti – tzv. "bulk" stabilnost u spremniku u kojem se proizvod čuva do pakiranja u primarni spremnik.

Tijekom ispitivanja "bulk" stabilnosti prate se samo oni fizikalni, kemijski i mikrobiološki parametri lijeka koji se mogu mijenjati tijekom vremena utjecajem temperature, vlage i svjetla. Rezultati stabilnosti "bulk" lijeka moraju odgovarati postavljenim zahtjevima kakvoće kod puštanja lijeka u promet.

Ispitivanje fotostabilnosti lijeka

Ispitivanje stabilnosti pod utjecajem svjetla sastavni je dio stres testa u razvojnoj fazi čiji je cilj dokazati da zbog izloženosti lijeku svjetlu ne dolazi do neprihvatljivih promjena u kakvoći.

Uzorci se izlažu svjetlu koje osigurava više od $1,2 \times 10^6$ lux h, odnosno 200 Wh/m². Ispituju se fizikalni i kemijski parametri koji se mogu mijenjati pod utjecajem svjetla. Rezultati dobiveni provedenim ispitivanjem fotostabilnosti također osiguravaju informacije neophodne za čuvanje i pakiranje lijeka. Ako se na temelju rezultata ispitivanja fotostabilnosti nezapakiranog lijeka zaključi da je on osjetljiv na svjetlo, lijek se mora

zapakirati u primarni spremnik koji će pružati odgovarajuću zaštitu od svjetla.

Izazovi svakodnevnog rada

Činjenica je da Belupo u svom portfelju ima veliki broj proizvoda na kojima se mora pratiti stabilnost i to je najveći regulatorni i GMP-izazov za Odjel za stabilnost. Veliki broj uzoraka je potrebno analizirati u točno određenom vremenu pri čemu se generira veliki broj rezultata koje zatim u vrlo kratkom vremenskom periodu potrebno evaluirati korištenjem ne statističkih i statističkih metoda. Da bi se sve to na vrijeme odradilo, potreban je angažman velikih resursa kako u ljudima tako i u opremi. Osim toga zahtjevi kvalitete su sve stroži, uvede se novi parametri koji je potrebno pratiti tijekom ispitivanja stabilnosti, naši proizvodi doživljavaju stalne promjene koje treba stabilitetno pokriti... Odjel za stabilnost za sada sve to uspijeva odraditi na vrijeme i to samo zahvaljujući maksimalnom angažmanu svih djelatnika, izvrsnom planiranje svih aktivnosti, stalnom unaprjeđenju postojećih procesa i uvođenjem novih procesa koji imaju za cilj povećanje efikasnosti cijelog Odjela.

Jedan, ne baš mali problem, činjenica je da je laboratorij Odjela za stabilnost fizički odvojen od ostalih laboratorijskih Kontrole kvalitete i komora u kojima se nalaze uzorci za ispitivanje stabilnosti. To je značajni logistički problem jer od djelatnika svakodnevno zahtijeva odradu čitavog niza aktivnosti koje nisu povezane za samo provođenjem analiza i koje se inače ne bi trebali provoditi da je laboratorij Odjela za stabilnost na istoj lokaciji na kojoj su i ostali laboratorijski Kontrole kvalitete, kazao je mag. Dražen Huzjak, rukovoditelj Stabilnosti.

U RAZGOVORU S DAMIROM BIJAČOM, VODITELJEM TIMA ZA PORTFELJ
SAZNALI SMO KAKO IZGLEDA PUT OD IDEJE DO NOVOG PROIZVODA U PORTFELJU BELUPA

Dobra ideja dobrodošla je od bilo koga

OSNOVNI ZADATAK TIMA ZA PORTFELJ JE UPOTPUNJAVATI PORTFELJ BELUPA UVOĐENjem NOVIH I ODRŽAVATI GAŠENJEM NEPERSPEKTIVNIH PROIZVODA NA NAČIN KOJI OSIGURAVA PRISUTNOST I FINANCIJSKU ODRŽIVOST U FOKUSIRANIM I STRATEŠKI DEFINIRANIM GRUPAMA LIJEKOVA

Kada neki novi proizvod ugleda svjetlo dana, odnosno stigne na tržište, zasigurno se zapitate tko ga je osmislio, čija je bila ideja da se baš taj proizvod lansira na tržište, odnosno kako izgleda put od ideje do gotovog proizvoda naše kompanije te koliko to traje. Tko može predložiti ideju za, možda, budući Belupov proizvod te koje sve procese mora jedna ideja proći da bi postala proizvod, pitali smo Damira Bijača, voditelja Tima za portfelj u Belupu i direktora sektora Istraživanje i razvoj.

B Kako se proizvod uvodi u Belupov portfelj?

S obzirom na to da je Belupo proizvođač generičkih lijekova, portfelj se uglavnom popunjava i oplemenjuje s proizvodima kojima je patentna zaštita na isteku. Zbog toga je potrebno pratiti stanje patentne zaštite za sve one proizvode koji se uklapaju u strategiju Belupa. Nakon toga potrebno je provesti finansijsku evaluaciju i donijeti odluke o proizvodima – kandidatima koji će u sljedećem razdoblju od 5 do 7 godina biti uvedeni na tržište. Tim za portfelj nakon evaluacije donosi odluku o uvođenju u portfelj što znači da se Belupo počinje ozbiljno baviti proizvodom. Kad je registracijska dokumentacija koja prati svaki proizvod pripremljena i dostupna, ponavlja se postupak finansijske provjere isplativosti i ako je rezultat prihvatljiv Tim za portfelj donosi odluku o pokretanju registracijskog postupka. Kad regulatorno tijelo odobri lijek, moguće je lijek proizvesti i pustiti u promet i onoga časa kada se pojavi na tržištu postaje dio Belupova portfelja.

B Tko, kako i zašto odlučuje o uvođenju novog lijeka u portfelj Belupa?

Osnovni zadatak tima za portfelj je upotpunjavati portfelj Belupa uvođenjem novih i održavati gašenjem neperspektivnih proizvoda na način koji osigurava prisutnost i finansijsku održivost u fokusiranim i strateški definiranim grupama lijekova.

Odluke o uvođenju proizvoda u portfelj Be-

lupa donose članovi Tima za portfelj, a potpisuju ih tajnica Tima, voditelj Tima i predsjednik Uprave.

B Tko može dati/predložiti novu ideju ili nov proizvod?

Ako je ideja dobra, dobrodošla je od bilo koga. No, kada govorimo o uvođenju novih proizvoda u portfelj Belupa, sigurno da postoje određena pravila i procedure koje je potrebno slijediti.

Tim za portfelj djeluje u skladu sa strategijom kompanije i u tom smislu su usmjerene aktivnosti svih članova tima. U Poslovniku o radu Tima za portfelj navedeno je da nove proizvode mogu predlagati članovi Tima za portfelj, predstavnici iz područja marketinga i prodaje tržišta RH i svih međunarodnih tržišta, zaposlenici Belupa te fizičke i pravne osobe izvan Belupa. Svaki prijedlog prođe proces evaluacije kojem članovi Tima za portfelj pristupaju vrlo ozbiljno.

B Što je potrebno učiniti da bi Belupov proizvod izašao prvi na tržište?

Belupov generički proizvod može biti prva paralela originatorskom lijeku na tržištu na više načina. No, da bi se to ostvarilo, potrebno je u trenutku donošenja odluke o uvođenju u portfelj dobro procijeniti koliko preostalog raspoloživog vremena ima do isteka nekog od patentnih ograničenja ako patentna ograničenja uopće postoje. To je važno znati zbog donošenja odluke o načinu kojim će proizvod biti uveden – kupnjom prava korištenja registracijske dokumentacije (registracijski do-

ssier) i transferom tehnologije u Belupove proizvodne pogone ili vlastitim razvojem i vlastitom proizvodnjom odmah po dobivanju rješenja koje izdaju regulatorna tijela.

Opcija uvođenja vlastitim razvojem realna je ako do datuma isteka patenta ima dovoljno vremena za sve faze razvoja, klinička ispitivanja, registracijski postupak i na kraju pravovremenu nabavu sirovina i proizvodnju za launch – izlazak na tržište. Da bi Belupov proizvod bio prvi na tržištu, a nema dovoljno preostalog vremena, proizvod treba uvesti drugim postupcima koji završavaju transferom tehnologije ako je tehnologija raspoloživa.

Da bi Belupov proizvod dobio rješenje regulatornog tijela i bio prvi generički sljedbenik originatorskom lijeku, potrebno je pravovremeno donijeti odluku o

uvođenju u portfelj i započeti s aktivnostima istraživanja i razvoja u Belupovim laboratorijima. Treba malo imati i sreće.

Povjerenje je jedan od najdragocjenijih darova koje dajemo ili primamo

COVID-19 DONOSI GOLEMU NEIZVJESNOST I ZAHTJEVA FLEKSIBILNOST I BRZINU PRILAGODBE NOVIM OKOLNOSTIMA... SVI SKUPA TEŽIMO ISPUNJENJU ZACRTANIH POSLOVNIH CILJEVA I PRONALAZIMO NAČINE DA BUDEMOS TO UČINKOVITIJI I USPJEŠNIJI

Kada bih se morala opisati u 5 riječi rekla bih da sam odgovorna, uporna, strpljiva, pouzdana i, budući da sam Jarac u horoskopu, naravno tvrdoglava, što često bude iznenadenje za sugovornika. Idealan dan za mene bi bio provesti ga s ljudima koje volim, koji me pune energijom, nasmijavaju, vesele me, i s kojima će rado poći u dugu šetnju ili piti kavu na suncu... pa se tako trudim i provoditi većinu svog slobodnog vremena, kazala nam je kolegica Zorica Zupić Žeravica. Radnu karijeru započela je u Belupu 2006. kao pripravnica u Međunarodnim tržištima. Tijekom pripravničkog staža upoznala je veliki broj kolega zaposlenih u raznim sektorima koji su joj približili njihov opseg posla i način rada. Cjelokupna slika poslovanja puno joj je pomogla i u dalnjem radu na mjestu poslovne tajnice u Međunarodnim tržištima, a kasnije i u Upravi.

– Od 2010. radim kao koordinatorica za Međunarodna tržišta, to je posao koji me ispunjava, veseli i koji mi omogućuje puno u profesionalnom, ali i privatnom smislu. Upsilonjem Ekonomskog fakulteta imala sam postavljen cilj i približnu sliku onoga što bi htjela raditi nakon diplome. Željela sam raditi posao na kojem će imati pristup velikom broju informacija, na kojem će moći sagledati cjelokupnu sliku nekog poslovnog procesa, raditi nešto važno i korisno. Danas radim i imam pristup svemu tome, posao koordinatora omogućuje mi uvid u poslovanje izvoznih tržišta Belupa.

Sveobuhvatnost svakodnevnih poslova

Posao koji obavljam sastoji se od prikupljanja i analiziranja podataka s međunarodnih tržišta i unutar kompanije, na temelju kojih

pripremam razne vrste izvještaja za Upravu, pomoćnike direktora, direktore tržišta i sve ostale kolege koji su uključeni u proces. Još jedan od poslova, koji bih izdvojila, izrada je kalkulacija cijena koja je iznimno bitna za poslovanje i zahtjeva točnost, naglasila je kolegica Zorica, te dodala kako se trudi iz svih situacija i dostupnih informacija izvući ono najbolje i što više naučiti. Zna da se njeni nadređeni u nju mogu pouzdati i da imaju povjerenje, a to dokazuje i nagrada Danica koju je dobila u kategoriji Povjerenje što za nju predstavlja iznimnu čast i pohvalu za dugogodišnji rad i trud jer smatra da je „povjerenje“ jedan od najdragocjenijih darova koje dajemo ili primamo i predstavlja temelj svakog kvalitetnog odnosa.

– Danas živimo i radimo u vrlo izazovnom vremenu za sve. Za kvalitetno obavljanje posla svakako je ključna dobra komunikacija i snalažljivost kako bi zahtijevani poslovi bili obavljeni kvalitetno i prema danim rokovima. COVID-19 donosi golemu neizvjesnost i zahtjeva fleksibilnost i brzinu prilagodbe novim okolnostima... svi skupa težimo ispunjenju zacrtanih poslovnih ciljeva i pronalazimo načine da budemo što učinkovitiji i uspješniji.

Sudjelovanje u procesu transformacije Belupa

Uz svoje redovne poslove, sudjelujem i u procesu transformacije Belupa. U prvom krugu transformacije bila sam članica dvaju timova, jedan se bavio optimizacijom portfelja i procesa strateškog upravljanja portfeljem, a drugi optimizacijom procesa forecastiranja. U drugom krugu transformacije članica sam tima koji se bavi optimizacijom

procesa učinkovitosti edukacija. Veseli me što sam dio projekata LSS transformacije jer imam priliku i dalje učiti, širiti svoja znanja i stjecati nova poznanstva.

– Na život gledam kao na ljljačku... U jednom trenutku te podigne u visinu, u drugom te spusti u prašinu... imaš sve pa odjednom nemaš ništa. Podsjeca me na život, ali i na moje izgubljeno djetinjstvo. S devet godina izgubila sam svoj dom, prijatelje i još puno toga... Vukovar će uvijek biti u mom srcu, ali danas živim i radim u Zagrebu, zadovoljna sam jer sam uspjela prijeći veliki broj prepreka i mnogo toga stvoriti.

Naravno da mi je u tome puno pomogao i rad u Belupu. Sretna sam što sam zaposlenica Belupa i što sam dio tima koji iz godine u godinu bilježi sve bolje poslovne rezultate. Ovom prilikom želim svima zahvaliti na pomoći i lijepoj suradnji koju su mi omogućili u našem dosadašnjem radu. Ponosna sam što svi skupa radimo i funkcioniрамo kao vrlo uspješan tim, naglasila je Zorica Zupić Žeravica.

Volontiranje – vrijednost davanja

Svima je danas poznato da je dobro činiti dobro, no tu činjenicu dodatno podupiru i znanstvene činjenice o dobrobitima koje nam dobročinstvo donosi. Zašto je potrebno činiti dobro? Čovjek čini dobro, i čovjeku treba činiti dobro. Kao što ljubav nema ograničenja tako je i činjenje dobra izraz ljubavi. Čovjek koji ne čini dobro drugome ni sam ne može u sebi biti dobar. Stara kršćanska tvrdnja je – „bonum diffusivum est“ – što znači „dobro se samo od sebe širi“. Tako i dobar čovjek iz svojega srca čini dobro. Da bi čovjek činio dobro, prije toga mora se u njemu pokrenuti ljubav, jer samo ljubav čini dobro. Svi smo upućeni da činimo dobro jedni drugima i tako izgrađujemo bolji svijet. Kada sebe darujemo drugima dobivamo puno više no što dajemo, a to su sreća, radost, ispunjenost... Darovati sebe drugima, volontirati, činiti dobro, bez kompromisa, ne zato što dobra djela čine dobra čovjeka, već zato što dobar čovjek čini dobra djela. To je posebno važno u današnjem vremenu, u kojem s jedne strane imamo dimenziju moći, vlasti i pozicija koja nam donosi lažno zadovoljstvo i pokušava vladati ovim svijetom, dok s druge strane imamo dimenziju solidarnosti, pomaganja i služenja koja nas istinski ispunjava i koja se ovom svijetu ne nameće. Kad ovo drugo dopre do čovjeka, on se osjeća bolje, osjeća radost u dobru u kojem sebe ne treba prodavati, već darivati, i to bez kompromisa, bez računice.

Svatko od nas u sebi može pronaći i takvog čovjeka, treba ga samo potražiti. Što prije to bolje, jer će nam se isplatiti. Pogledajmo samo oko sebe sudbine raznih ljudi i brzo ćemo shvatiti da proživjeti ovaj život pošteno i činiti dobro nije samo pitanje vjere i moralu, nego prije svega pitanje zdravog razuma.

Nesobično davanje pomaganjem drugima donosi nam osjećaj zadovoljstva. Ne samo da će nas usrećiti, već pomaganje, ljubaznost i dobrota pozitivno utječu na naše zdravlje. Emocije koje pokrećemo čineći dobra djela poboljšavaju naše mentalno, tjelesno i duševno zdravlje. Pomaganje i ljubaznost pomažu u regulaciji naših emocija – pobjeđuju strahove, srdžbu, ogorčenost, tugu i osamljenost. Osobe koje redovito pomažu drugima boljega su mentalnog zdravlja i manje su izloženi riziku za infarkt i razvoj depresije. Kada učinimo nešto dobro, tada se u našem tijelu oslobađaju hormoni endorfin i serotonin koji djeluju tako da poboljšavaju raspoloženje. Također, značajne su i socijalne posljedice dobrih djela – mogućnost stjecanja novih poznanstava i pri-

jateljstava, stvaranje kvalitetnijih odnosa u našoj okolini. Saznanje da možemo promjeniti nečiji život, makar i sitnim, povećava nam samopouzdanje i gradi trajan osjećaj osobnog zadovoljstva.

Pomaganjem drugima – volontirajući, radimo na sebi, na svojem osobnom rastu i razvoju. Unaprjeđujemo naša znanja i vještine. Upoznajemo širok krug novih ljudi od kojih možemo mnogo toga naučiti ili se s njima sprijateljiti i proširiti svoje socijalne kontakte. Ono što je također bitno, pomaganjem drugima osoba vjeruje da može učiniti razliku, osjeća da ima kontrolu nad svojim životom i okolinom te time povećava osjećaj samoefikasnosti, osjećaj koji se odnosi na percipiranu sposobnost djelovanja u specifičnim situacijama, odnosno na

procjenu koliko efikasno možemo djelovati u određenom kontekstu i koliko efikasno možemo koristiti svoje kognitivne resurse.

Mlade osobe imaju volonterski potencijal

Srednjoškolci su, uz studente, najzanimljija populacija. Oni su mlađi, dinamični, otvoreni prema novim iskustvima i znanjima, iskušavaju svoje mogućnosti, unose u akcije vedrinu, optimizam, kreativni su, donose nove ideje, nastavljaju s pomagačkim radom i kasnije, šire volontersku mrežu. Idealan volonter u očima mladih trebala bi biti zainteresirana, odgovorna, strpljiva, komunikativna, topla, iskrena, tolerantna, empatična, nesebična i optimistična osoba. Kada se izjašnjavaju o svojim stavovima i kada pozicioniraju ulogu volontiranja u svojim životima, mlade osobe koje imaju volontersko iskustvo iznose mahom superlativne. Svjesni su da mogu učiniti mnogo za boljite društvene zajednice te vole osjećaj pomaganja drugima, a posebno ih veseli veselje u očima tih ljudi. Također, volontiranjem upoznaju i sebe i druge, istražuju svoje granice i preispituju vlastite vrijednosne sudove. Mlade osobe ponekad misle da ne vrijedi raditi ako se ne radi o plaćenom poslu te da neće dobiti nikakvu satisfakciju za svoj rad. Najbolji način da se ovo ukloni jest konstantna promocija volonterstva kao pozitivne i poželjne životne vrijednosti, koja nosi golemi socijalni kapital.

Besplatan rad, tj. volontiranje, njeguje povjerenje među ljudima, toleranciju i empatiju te poštovanje prema zajedničkom dobru. Osim toga, pomaganje drugima volontiranjem sadrži potencijal izgradnje solidarnosti kako bi oni koji imaju otežane životne okolnosti postali ravnopravni članovi zajednice. Stoga, preispitajmo sami sebe što možemo učiniti za druge, kako se možemo darovati potrebitima. To je prilika da učinimo mnogo kako bi i sami sebi pomogli da se osjećamo ispunjeno i zadovoljno. Volontiranjem pomažemo drugim ljudima, što u naše živote unosi sreću, zadovoljstvo. Stoga, važno je biti svjestan da ne moraš biti bolji ili bolja od drugih, nemaš ništa više od onoga što svi ostali imaju, ali djela kojima kod drugih ostavljaš trag, čine razliku, ona su „otisak srca“.

Zato ako ste dobri i voljni sebe darivati drugima, osjetite poziv da čitav svoj život djelovanja oblikujete i usmjerite bez kompromisa, uvijek u radost i služenja i pomaganja bližnjima – naoružajte se optimizmom, osmehom i krenite – činite dobro! Jer, uviđej je dobro vrijeme za činiti dobro!

**TATJANA VUCELIĆ, mag. pharm.:
DJELA KOJIMA KOD DRUGIH
OSTAVLJAŠ TRAG ČINE
RAZLIKU, ONA SU "OTISAK SRCA"**

DAROVATI SEBE DRUGIMA, VOLONTIRATI, ČINITI DOBRO, BEZ KOMPROMISA, NE ZATO ŠTO DOBRA DJELA ČINE DOBRA ČOVJEKA, VEĆ ZATO ŠTO DOBAR ČOVJEK ČINI DOBRA DJELA

Glovobolja Z. Boj uganjicā i iscašenja Menstrualna bol

Bol koja ne prestaje
uz **KNAVON akut** nestaje*

KNAVON akut sadrži ketoprofen
i djeluje protiv boli i upale.

*Knavon akut primjenjuje se za kratkotrajno simptomatsko ublažavanje blage do umjerene boli.

Za oralnu primjenu. Prije upotrebe pažljivo pročitajte uputu o lijeku, a o rizicima i nuspojavama upitajte svog liječnika ili ljekarnika.

 BELUPO

NEOFEN COMBO

Kombinacija za one koji poznaju bol.

Inovativna kombinacija ibuprofena i paracetamola za jači, brži i dugotrajniji učinak na bol.*

Neofen Combo sadrži ibuprofen i paracetamol. Za oralnu primjenu.
Prije upotrebe pažljivo pročitajte uputu o lijeku, a o rizicima i nuspojavama
upitajte svog liječnika ili ljekarnika.

*Comparison of the analgesic efficacy of concurrent ibuprofen and paracetamol with ibuprofen or paracetamol alone in the management of moderate to severe acute postoperative dental pain in adolescents and adults: A randomized, double-blind, placebo-controlled, parallel-group, single-dose, two-center, modified factorial study Donald R. Mehlisch, MD, DDS; VOLUME 32, ISSUE 5, P882-895, MAY 01, 2010, CLINICAL THERAPEUTICS